



**TIDSKRIFT**  
i  
**Sjöväsendet.**

9:de Årgången

---

Häfte N:r 2, 1845-46

---

---

Carlskrona

## 4.

***Erinringar vid Prinsens af Joinville  
anmärkningar rörande tillståndet  
med Franska Sjö-Krigsväsendet. \*)***

H. K. H. Prinsens af Joinville skrift, om Frankrikes sjöstyrka, är ett af de arbeten som måste väl studeras och betäckas, innan det afgörande bedömmes. Författarens namn och ställning i samhället, hans egenkap af högre befälhafvare, hans ålder och gjorda tjänster, de inflytanden af hvilka han omgifves, utgöra lika många anledningar att taga i betraktande, så väl grunden för hans åsichter som den form han begagnat för deras framställning. Då de derjemte gifva ett ovanligt omfång åt verkningen af hans arbete, förtjena de att afvägas och att ingå, för så mycket de verkligen gälla, uti undersökningen om den systematiska opinion, hvilken åsyftar ingenting mindre än att, allt efter som den förstås, antingen omstörta eller befasta den nu existerande planen för vår sjöstyrka.

Olyckligtvis medgifver icke en periodisk skrifs inskränkta utrymme, att företaga nämde slags arbete, som, både genom sin natur och speciella innehåll, kräfver en utförlighet, hvilken icke kan umbäras, vid äfventyr, att blifva otydlig eller förbigå mycket som borde sägas. Vi vilja ej heller bjuda till, att här

---

\*) Då Prinsens af Joinville skrift utkommit i Svensk öfversättning, torde det ej vara ur vägen att dessa, ur *Annales Maritimes* för Maj 1844 hämtade, Erinringar äfven finnas på vårt språk, oaktadt, såsom känt är, Prinsen sedermera mycket justerat sina omdömen rörande Sjö-Krigsväsendet.

åstadkomma något sådant. Men tvungne till inskränkning, skola vi dock försöka, att utvisa de grunder på hvilka man velat bygga och, i sammanhang, meddela de hufvudsakliga intryck vi erfarit.

Vi hafva utan förbehåll berömt författarens sätt att gå öppet till väga. Vi hafva bevisat oss tillhöra dem som tro det vara bättre, att upplysa en sjuk om dess verkliga tillstånd, än förespegla honom förhoppningar hvilka nödvändigt måste upplösa sig uti missräkning. Denna behandling förutsätter naturligtvis, att den sjuke ej hörer till de svaga, förslappade varselser, som blifva nedslagna vid åtankan på sina olyckor och ej hafva tillräcklig själsstyrka för att strida emot och besegra dem; men vi hafva aldrig trott, att det skulle göra heder åt vårt fädernesland om sistnämde hypotes på detsamma tillämpades.

Likaledes hafva vi gjort rättvisa åt författarens afsigt och det berömvärda mod han ådagalägger då han offentliggör Regeringens sorglöshet i hänseende till ångflottan.

Låtom oss nu undersöka de åsiger han framställer, och att börja med den tanke, inom hvilken de sammanfattas och som författaren sjelf har gifvit följande form:

”Kraftfull organisering och utveckling af vår ångbåtsflotta på våra kuster och i medelhafvet.”

”Starka och väl beräknade kryssningsstationers etablerande på alla haf hvarest, i fredstid, vår handel har intressen att bevaka och, i krig, vi kunna operera med fördel.”

Visserligen innebära dessa båda sålunda uppgifna propositioner en obestridlig sanning. De uttrycka fullkomligt vår marins behof, och måste medgifvas af alla som tänka på dess framtid. Att så som författaren önskar, hämma den olycksdigra ström, som indrager marinen i onyttiga utgifter för materiel och

etablissementer, är visserligen en reform som vi önska af allt vårt hjerta. Men att söka detta mål på vår seglande flottas bekostnad, ”undandraga,” enligt hans uttryck, ”vårt förtroende från våra skepp,” för att inskränka vår styrka till underhållandet af 20 st. ångfartyg och 22 fregatter: se der ett påstående som ej lättsinnigt bör antagas.

Det förtjenar så mycket mer att skärskådas som andan deraf genomgår hela Prinsens af Joinville skrift, och det är den fixa idéen, att i sjöförsvaret införa rent mekaniska verkningar i stället för dessa beundransvärda skapelser, dessa frukter af konstens och naturens samfalta förmåga, hvartill man ledes af de annars kloka slutsatserne som den nya ångkraftens mellankomst ingifvit honom.

Här, om någonsin, är det nödvändigt, att uppställa en bestämd skillnad emellan författarens premisser och de konklusioner han af dem drager; emellan principen ifrån hvilken han utgår och de följder han af den erhåller: en så mycket nödvändigare åtskillnad, som, uti ett ämne med hvilket få läsare äro fullkomligt bekante, de sanna och rätta åsigterna i de förra lätteligen sprida falskt sken öfver de sednare. Allmänhetens omdöme, intaget af den sannfärdiga förrespegligen om nya förhållanden som ångflottan bildar i sjökriget, kan lätt förmås att sluta sig till en opinion, hvaraf några delar synas fullt bevisade. Dess begrepp, tillfredsstäldt i vissa punkter, skall fatta förtroende för resten och, naturligtvis, blifva böjdt att, på en autoritets vitsord som icke bör kunna mistänkas, sätta tro till vågade påståenden eller onaturliga slutföljder, hvilka brister ingenting angifver.

Men, för den allmänna godtroheten är knappt något farligare än denna blandning af sannt och falskt, framstäldt med uppriktighet genom ett ädelt, af sin egen öfvertygelse hänfördt, snille. Det är alla syste-

mers vanliga fel. Man förvånas öfver en ny, rikhaltig idé, och blott man kunde låta den mogna skulde den bära fullkomlig frukt; men menniskan, i sin äregirighet, nöjer sig aldrig med en begränsad eröfning. Uppfinningens verkliga värde tillfredsställer henne icke, och den måste blifva en guldådra som åt henne öppnar portarne till allt vetande. På denna idé upptornar hon ett system; hon vill derigenom uttyda oändligheten och förvillar sig i fel som, för lång tid, betager människoslägtet nyttan af den först gjorda upptäckten.

Verldshistorien är full af dylika varningar. Hvad har det blifvit af alla de systemer i vetenskaperna som alla åldrars största snillen lemnat oss? Det ena har störtat det andra; knappt qvarstår af dem mer än blotta grundidéen; emedan endast den var sann och fullkomlig i sin enkelhet.

Så är det äfven med de åsichter som Prinsen af Joinville har framkastat; och om man förebrår oss att hafva åberopat så stora exempel, i anledning af en brochure, vilja vi påminna, att frågan är om Frankrikes framtid som sjömak och att entusiasmen är tillåtlig vid åtankan deraf.

Uti skriften rörande tillståndet af vår sjömak, är allt hvad som angår en ångflottas fördelar, de förändringar en sådan skulle tillvägabringa uti planer för anfall och försvar, (likvisst endast med begagnande af detta vapen i en insänkta skala) och allt hvad som visar nödvändigheten att ådagalägga kraft i dess användande, lika väl tänkt som uttryckt. Ja, uppfinningen af ångfartyg erbjuder Frankrike ett lofvande tillfälle att, genom bibehållande af jernlikhet i detta vapen, fylla en del af sin underlägsenhet på sjön. Utgångne från samma punkt och gående med samma hastighet borde vi, på samma tid, hafva uppnått samma kraft och styrka. Vi hafva icke gjort det; se der

vårt fel. I stället att förminska afståndet som åtskilde oss från England, hafva vi ökat detsamma, då vi till underlägsenhet i seglande flotta lagt underlägsenhet i ångflotta. Att detta beklagansvärda oförtutseende måtte visa nödvändigheten af, att vidtaga kraftiga åtgärder till den förlorade tidens återvinnande, är hvad vi uppriktigt önska, och hvad vi sökt framkalla genom våra förnyade påminnelser. Men att den slutföljd man häraf kan draga, skulle blifva förminskning i våra seglande fartygs antal, eller, att vi böra öfvergifva våra lineskepp — en flottas själ och kropp — den enda styrka som är i stånd att uppträda i linie mot fienden, se der hvad vi aldrig kunna fatta.

Detta vore, att ej allenast afsäga sig allt inflytande på hafvet, utan derjemte, att på förhand förklara sig, vanmäktig och undergifven!

Må man ej påstå, att detta försvagande skulle ersättas af den utvidgning som gifves åt vår ångflotta. I denna punkt åberopa vi författarens egna ord. "Det är utom tvifvel," anmärker han, "att vår ångflotta ej förmår gifva oss några fördelar som man ej skulle kunna vända emot oss." Häraf följer således, att sedan vi hafva uppoffrat våra skepp, för att använda alla våra tillgångar på och ställa hela vårt hopp till en ångflotta, skola vi ej hafva lyckats uti annat, än smida ett vapen likt det man emot oss kan begagna. Och må man noga betänka, att detta vapen, med sin begränsade verkningskrets, hädanefter skall vara det endå i våra händer. På denna enda kraft, som man måste medgifva fienden förmåga att motväga, skall vårt öde således hvilas: slagne, äro vi afväpnade; och äfven om vi segra, hafva vi ej en gång angripit det stridsmedel som försäkrar fienden om ett oinskränkt herravälde på hafvet.

Ty om, som författaren försäkrar, "användandet af en ångflotta å ena sidan gifver skeppen den un-

derordnade rölen af belägrings-artilleri," hvad kan, å andra, ångflottan uträtta emot dessa massor af rörligt artilleri? se der en fråga som ej blifvit besvarad och som måste besvaras, om man förutsätter, att England skulle bibehålla sina skepp då Frankrike uppoffrar sina.

Mot denna fråga strandar Prinsens af Joinville hela raisonnement, hvars utredande, ännu tillhörigt framtidens hemligheter, måste göra allt förutseende likstämmt med blotta hypoteser; låtom oss skärskåda detta.

Genom den utveckling författaren sjelf gifver åt sin öfvertygelse angående det nya krigs-systemet, som ångkraften kommer att införa, blir det tydligt att, enligt hans mening, detta vapen mera egnar sig till anfall än försvar, och att, det endast kan verka inom den gräns som dess förråd af bränsle utstakar. Af dessa båda omständigheter följer, att det nya systemet, icke kan tillämpas utan på haf af föga utsträckning, såsom Canalen och Medelhafvet, och att det kommer att bestå i ett krig, beräknadt på öfverrumplingar och coups de main. Som man måste antaga, på sätt författaren äfven medgifver, att man har att göra med en, åtminstone i styrka och skicklighet, jemngod fiende, så följer, att man å båda sidor skall förstöra hvarandra; och då man har lika styrka till anfall, skola äfven båda parterna spara sina krafter för att försvara sig mot den ömsesidiga faran. Derigenom skall den aktiva styrkan på båda sidor förblifva neutraliserad och, intill dess segren gör utslag i saken, de krigförande makterna kvarhållas i deras ursprungliga ställning.

Då således ångflottorna blifva jemngoda på den plats der de kunna verka, återstår att utforska, hvad som kan nedtynga vågskålen; och det är här som frågan om en seglande flotta framställer sig.

Skall den endast förblifva en stilla åskådare af striden? Skall den hastigt försvinna å båda sidor? Det är knappt troligt. Skall den spela en så underlägsen röle, att dess mellankomst skulle anses vara utan verkan? Författaren påstår det. Men på hvilka grunder stöder han sig? På inga, måste vi svara, och egentligen finnes också inga.

Erfarenheten har visat hvad gagn en afdelning ångfartyg som åtföljer en seglande eskader, kan göra på kusterna. Man har sett vid Beyrouth, vid St Jean d'Ulloa, i China, ångfartyg som boxerade krigsfartyg, rekognocerade och, med skyndsamhet, transporterade trupper till debarkeringsstället. Deras nytta i dylika fall är allmänt erkänd och värderad. Men öfverallt, der man hittills sett dem agera, var det blott som hjälptrupper, understödde af en imponerande styrka, och mera beräknade att föröka och gifva vigt åt utvecklingen af dennas krafter, än att sjelfve åstadkomma afgörande resultat. Deras nytta här svarar emot de biträden som en armé alltid har till sin disposition; den svarar deremot, om man så vill, uti en mera kraftig, mera hastig och mera afgörande grad, men alltid såsom ett bihang.

Hvad skulle således hända om hela den effektiva styrkan endast bestod af ångfartyg? Huru skulle den taga sig ut emot en seglande flotta? Huru skulle den emotstå chocken af dess kraftfulla artilleri? ty på samma gång som de äro bättre rustade för flykt och öfverrumpling, äro de tillika mera utsatte för att kunna lida skada. Man har ännu ej sett en strid emellan ett seglande och ett ångfartyg, i sådan ställning till hvarandra som den, Prinsen af Joinville förutsätter i sina beräkningar, och för vår del tillstå vi, att vi ej kunna göra oss någon klar föreställning om utgången. Huru skulle det gå, om genom vetenskapens framsteg de seglande fartygen vunno medel att tilleg-

na sig vissa af de fördelar ångfartygen nu äga, utan att förlora några af sine egna? och detta är ej långt borta.

Låt vara, att man ungefärligen är öfverens om de fördelar som skulle kunna åstadkommas genom de nya anfallsmedel, hvilka en ångflotta i krig erbjuder; så äger man dock ännu blott obestämda uppgifter rörande sättet, att ordna dess verkningar. Man känner redan huru den kan skada, men icke huru den förmår att skydda, och detta sednare utgör likväl en icke mindre väsentlig del af krigskonsten. Den sätter åter i fråga de flesta problem som redan blifvit utredda för seglande flottor eller kanske rättare, insätter nya termer i dessa problem, och fordrar ny upplösning, hvilken ännu icke blifvit verkställd. Och, ehuru ingen förmår beräkna i hvilket förhållande den skulle kunna förenas med de förut befintliga elementerna, vill man att den redan skall innefatta dem alla. Man får ej glömma, att det är en sak, som ännu finnes i sin första utveckling och att man icke må förhastadt och obetänt söka bringa den till sitt yttersta, förmodade resultat. Men om erfarenheten skulle förneka alla dessa förespeglingar, om, efter att hafva förstört våra skepp, upplöst våra stamtrupper till sjöss och förfäskat våra besättningar, förlorat stödet af forna ärorika minnen, man åter funne sig nödsakad att påbegynna detta ofantliga verk, hvartill så många sekler åtgått för att skapa, hvad skulle författaren till i frågavarande skrift svara Frankrikes sörjande Genius, då den, såsom fordom Augustus till Varus, utropade: "återgif mig mina legioner?"

Hittills hafva vi emedlertid endast tagit i betraktande ångflottans sannolika framtid på det inskränkta fält som uteslutande tillhör densamma. Men medan den endast rör sig i Canalen och Medelhafvet, erbjudanden åt dessa jordklotets punkter skådespelet af sina oför-

trutna strider, hurudant blir förhållandet mellertid på de öfrige hafven? Skola dessa som, enligt vår gemensamma tanka, ligga utom ångflottans verkningskrets, sakna beherrskare; eller skall ej den nation på dem spela mästare, som haft nog klokhet, för att bibehålla en seglande flotta och icke förglömma, att *Nep-tuni treudd är en herrskarespira?*

Prinsen af Joinville har förutsett detta inkast, och skyndar sig att möta detsamma; men bringad af sin egen sats till en materiel omöjlighet, är han nödsakad att fullfölja tillämpningen deraf på en annan grund. Här visar det sig, till hvilka orimliga slutföljder han kommit; här börjas, på sitt sätt, straffet för det felaktiga i hans argumenter och vi gå, med fulla segel, in på motsägelsernas gebit.

För att suppléera ångflottan på de punkter den ej kan uppnå, tar han genast sin tillflykt till en seglande flotta och påkallar, sålunda, det föraktade, förkastade verktyget, för att dermed ensamt fullkomna de uppdrag hvilka den förstnämnda, blott med dess tillhjälp, i någon mån kunnat uppfylla. Den ena utses, att härja kusterna och förvandla sjökriget till med list utförda landstigningar och ödeläggelser; åt den andra lemnas den egentligt maritima verksamheten, det vill säga: att på alla haf visa nationens flagga och fjerran låta känna moderlandets styrka. Sådan är den andel som skriftens författare sjelf bestämmer åt hvar och en af dessa flottor.

I följd häraf föreslår han: "Etablerandet af starka och väl beräknade kryssningsstationer på alla aflägsna haf och att, till sådant ändamål, använda åtminstone 22 fregatter af första storleken."

Här måste åter skillnad göras emellan de af författaren anförde skäl för användandet af stora fregatter, och det slutliga ändamål hvartill han bestämmer dem. De förra äro förträffliga, samt fullkouligt sän-

na; men det sednare är bygdt på en falsk grund, såsom vi snart skola ådagalägga.

För att bevisa hvad dessa fregatteskadrar kunna uträtta, stödjer sig författaren, bland andra argumenter, hufvudsakligen på de viktiga resultat som af dylika expeditioner vunnits under föregående krig, och hänvisar till våra ärorika minnen af striderna i de Indiska farvattnen.

Allt detta är ock sant, både uti sakernas fordn och närvarande tillstånd; men författaren glömmar här sin sats och lemnar ur sigte den punkt ifrån hvilken han utgått.

Om våra fregatter hafva uti Indien efterlemnats så ärofulla minnen, så är det i följd deraf, att de ej hade att kämpa mot en alltför olika styrka. Och hvarföre? Jo, emedan våra flottor, i Europa eller annorstädes, så fullt upp sysselsatte den Engelska, att dennas större skepp måste blifva kvar vid hufvudstyrkan. För att hålla stånd emot Labourdonnaye, Suffren, Duperré, kunde den då blott från sig detachera ett antal och en cert fartyg som ansågs stå i förhållande till de partiella strider hvilka föreföllo på dessa aflägsna farvatten, och som voro utan afgörande inflytande på utgången af den hufvudsakliga kamp som föregick emellan de stora flottorna.

Men ombyt detta förhållande; förstör Frankrikes skepp, utdöm dess linieflootta för att sätta i dess ställe 20 ångbåtar (egentligen blott instrumenter för utförande af ströftåg) och lika många fregatter; så skall engelska flottan, icke mer nödsakad att bevaka vår och att hålla sig färdig mot dess angrepp, kunna förflytta sin styrka hvart helst omständigheterna påkalla, samt lägga ett af sina linieskepp sida om sida med hvarje af våra fregatter.

Ligger det verkligen ett förutseende af denna händelse, i den onsorg hvarmed författaren påyrkar fre-

gatter af största dimensioner? Låtom oss åtminstone ge akt derpå; ty emellan en fregatt af största storleken och ett litet skepp, är skillnaden icke betydlig, och vi återkomma i det aldranärmaste till dessa krigsmachiner hvilka vi, enligt den af författaren framkastade principen, undandragit vårt förtroende.

Af följande tvenne händelser måste en inträffa: antingen skola fregatteskadrarne blifva för svaga eller tillräckligt starka, att mäta sig med fienden.

I förra fallet blifva de nödsakade att ständigt undfly och dölja sig för öfverlägsna motståndare, och, oförmögne att försvara sig sjelfve, huru skola de kunna beskydda våra besittningar och vår handel? Kan det vara denna förödmjukade röle som prinsen af Joinville bestämmer åt dem? Vi tro det icke.

De måste följaktligen sammansättas så, att de kunna bestå i striden, och då återkomma vi ju till villkoren för nuvarande krigs-sätt. Här se vi oss ju föranlätne att sätta lika styrka mot lika, skepp mot skepp, fregatt mot fregatt, och, på det att våra, till de aflägsna hafven detacherade eskadrar, icke må få att göra med alltför öfverlägsna motståndare, måste vi nödvändigt hafva en flotta som kan sysselsätta och hålla fiendens stora makt i schack.

Sålunda återkomma vi helt och hållet till nödvändigheten att bibehålla ett sjökrigs-system i stor skala, hvilket är alldeles motsatsen till författarens, af ifrågavarande skrift, grundidé.

Ty, uti den underordnade ställning, hvaruti vi befinna oss mot England, med hänseende till vår underlägsenhet i antal, böra vi komma ihog, att vår flottas tillvaro ej uteslutande har segren till systemål. Utan att söka undvika chancen af en strid utgör den förnämligast ett medel till försvar, alldenstund det är erkändt, att man med ganska underlägsen styrka för-  
mår icke allenast hejda fiendens företag, men äfven

vinga honom till så stora ansträngningar att dessa omsider medtaga hans krafter och modfälla honom.

Det är dock ej allenast en klok försigtighet och omsorgen för sitt sjelfbestånd som mäktigt bjuder Frankrike att bibehålla sin linieflootta, genom hvilken det intager andra rummet bland sjömakterne. Flerfalliga bevekelsegrunder, af en högre syftning, förbjuda det att lemna detta rum och dymedelst afstå från sina pligter i hänseende till den allmänna världspolitiken. Vi hoppas att kunna ådagalägga detta.

Sedan vi antagit, att ingenting ännu kan vara bestämdt rörande proportionerna som böra äga rum emellan den seglande och ångflottan, inom den trånge verkningskrets der denna sednare, i följd af sakens natur, är inskränkt; så hafva vi funnit, att sistnämnda flotta nödvändigt måste åt den förra öfverlåta oceanens vidsträckta område, det vill säga: det egentliga fältet för sjömannaverksamhet.

I följd af författarens förslag, att afhjelpa denna oförmögenhet hos ångflottan, hafva vi visat huru han nödgas anlita den seglande och, dertill tvingad genom slutföljderna af sin framkastade idé, antingen måste tillintetgöra Frankrikes kraft såsom sjömacht eller ock åter ingå uti det närvarande sjökrigssystemets alla förhållanden, d. v. s. bekosta en defensiv styrka (anspråklös politik) af samma beskaffenhet som fiendens samt, följaktligen sjelf bibehålla skepp eller stora fregatter för att kunna utkämpa striden.

Äfven vi erkänna, att hvilka de förändringar än blifva som ångflottans mellankomst slutligen föranleder i kriget till sjöss, så är det nödvändigt, att Frankrike tillagnar sig detta nya kraftelement; dock skall det aldrig, i anseende till sin inskränkta verkningskrets, förmå att uppfylla samma ändamål som en seglande flotta, hvilken, ute på rymden, alltid rättfärdigar sin tillvaro. Beviset stöder sig på sakens natur.

Men det gifves ännu andra skäl som kunna göra sig gällande mot utdömandet eller minskning i antalet af våra skepp, och vi vilja framställa dem till fosterlandsvännens närmare begrundande.

För att ersätta franska liniefloattan genom tvenne eskadrar, den ena bestående af seglande, den andra af ångfartyg, båda lätta och blott tjenlige för tillfälliga företag men ingalunda för ett reguliert krig, stöder författaren motiven i sin hypothes endast på ett fredsbrott med England. Genomträngd af idéen om stridskrafternas olikhet, vill han förbyta försvaret till anfall genom ett system af hemligt anlagda och hastigt utförda öfverrumplingar. Antager man denna hypothes för god, så kan man visserligen draga någon fördel utaf, att försöka systemet. Det har blifvit mycket berömdt; det har äfven tillfälligtvis lyckats i utförandet, och tager man omöjligheten, att på öppna fältet möta sin fiende, för afgjord, så kan man visserligen medgifva, att det ligger ett slags nytta i dess begagnande.

Men äro då Frankrike och England de enda makter i världen? bör man tro, att om det än finnes många sannolikheter i hypothesen, dennas termer likväl icke kunna modifieras, eller framstå under flera skiljaktiga kombinationer? Emedlertid har författaren grundlagt sitt system med blicken uteslutande fästad på det absoluta förverkligandet af hans hypothes, och uppoffrande allt som ej ingår i densamma, gör han den användbar blott i de förhållanden han antager för gifna, men utan värde i alla öfriga, som han helt och hållet förbiser.

Detta är ju, att göra undantaget till regel och utbyta en användbar kraftig organisation, som, lämpande sig efter alla behof och omständigheter, gifver medel att möta faran på alla håll, — mot ett ensidigt, ohandterligt system för hvilket blott ett enda föremål finnes.



Kan och bör Frankrike, för att bereda sig för en ensam, af mångahanda framtida tillfälligheter beroende, händelse, med fri öfverläggning, fatta det försvifflade beslutet, att indraga eller förminska sin krigsmateriel, och förkasta den bästa delen af de medel hvarpå förhoppningen grundar sig om ett fälttågs lyckliga utgång? En öfvervunnen och flyende General, ser sig någon gång tvingad till ett sådant beslut; men är väl Frankrike bragdt till denna ytterlighet, då man, öfvergifven och i upplösnings-tillstånd lyssnar till förtviflans rådslag? Långt derifrån, och, om man närmare vill utreda saken, skall det befinnas, att ett helt annat framtids-perspectiv visar sig för detta land.

Genom antalet och styrkan af sina skepp, genom sitt sjöfolks duglighet och sina Officerares skicklighet, intager Frankrike andra rummet bland sjömakerna. Bibehållandet af detta rum beror endast och allenast på en väl organiserad linieflootta. Låt denna försvagas, sönderfalla, såras uti dess lifskraft genom fränskiljandet af dess förnämsta organer, och fransyska flottan skall omedelbarligen förblandas i hopen, eller nedstiga till jembredd med dessa makter (Förenade Staterna förete derpå ett exempel), som, ägande inom sig fröen till alla de medel hvilka, för bildandet af ett kraftigt sjökrigsväsen kunna erfordras, lemna dem obegagnade och ofruktbara eller öfverlåta dem till andra ändamål.

Om deremot Frankrike bibehåller sin flotta och intager din politiska ställning som dennas tillvaro anvisar, tillagnar det sig en vacker, upphöjd rôle; nemligen af en naturlig sjö-oppositions-chef. Främst ibland sjömakerna af andra rangen, är hon deras ledstjerna, och samlar dem kring sin flagga hvilken, så väl åt alla gemensamt som åt hvar och en särskilt utvisar hvarest de skola finna bistånd emot förtrycket. Hop-

pet att få träda i förbund med oss under striden mot den gemensamme fienden, har ett mäktigt inflytande på de, till vår flagga sig slutande baneren, hvilka, beskyddade i dag, kunna i morgon blifva nyttiga auxiliärer. Oaktadt den öfvervigt England äger vågar det icke, i sakernas närvarande skick, alltför mycket uppdrifva verkningarne af sina anspråk på öfverväldet till sjöss. Då folkrätten ej kan hejda dess tillgrepp blir det, äfven passiva, motstånd, som Frankrike i spetsen för en coalition kan uppställa emot tyranniet, en återhållande tygel. Det varnar England på samma gång som det lifvar modet hos de svagare. Frankrike och dess flotta bilda det nödvändiga bandet till förenande af de krafter som motväga engelska väldet, och vårt land är skyldigt både sig sjelf och menskligheten, att icke öfverge sin post, den siste som försvarar oberoendet på hafven.

Och detta är icke blott en hypothes. Detta åliggande som Frankrikes seklers gamla traditioner lemnat i arf, finnes inskrifvit, för hvarje epok, i dess historia; och dess uppoffringar, dess ansträngningar, att uppfylla detsamma, upptaga några af de skönaste blad deruti. Skulle vårt land, oberäknadt de politiska intressen som kvarhålla det i nämde ställning, afvika ifrån densamma och, endast tänkande på sig sjelf, spara sina hjälpkällor för en oviss, ytterligt villkorlig händelse? Skall det öfvergifva den ärofulla, upphöjda ståndpunkt som tillhör dess rang och draga sig tillbaka från vädjobanan, eller göra sig ännu ringare för att blifva mindre blottstäldt? Skall det förvandla sin flotta till *osynliga eskadrar* (escadres invisibles) inöfvade att för fienden dölja deras närvaro och undvika hans möte, eller till *krypskyttar* (dresseurs d'embuscades) förnyande det fordna barbaresk-kriget, och slutligen draga sig undan med ångans hela hastighet? Sådana äro de frågor som uppstå då man när-

mare tager i öfvervägande följderna af det system författaren till ifrågavarande skrift framkastar, och för hvilka han, sluten inom de trånga, bestämda gränssorna af den sats han drifver, icke synes hafva gjort sig reda.

Tagom oss noga i akt för denna brinnande hänförelse, denna nyhetsfeber, som uppeldar sinnena och förer dem långt utom verklighetens gränser till inbillningens sferer. Må vi med varsamhet emottaga det nya, obepröfvade, och icke söka att gå erfarenhetens domslut i förväg. En ny kraft har uppenbarat sig för världen; underlåtom icke att tillägna oss den, och, skulle den äfven kosta oss stora ansträngningar och uppoffringar, må vi likväl underkasta oss dem. När flodvattnet stiger måste alla strömmar ju höja sig till jemnbredd dermed. Men må vi icke betala de nya framstegen med hela frukten af redan vunna; må vi icke släppa kroppen innan vi äro fullt öfvertygade att vi ej löpa efter skuggan. Vi veta ganska väl, att ångflottan är ett fruktansvärdt vapen, och det är nog för att Frankrike måste förse sig dermed. Men bör man derföre tillintetgöra den, som så ärofullt betjenat oss och som säkerligen ännu kommer att göra det? Bör man på en enda chance, äfventyra landets välfärd och oberoende på hafven? Må Gud bevara oss, att någonsin sätta sådant i fråga; nej, låtom oss beväpna oss med ångan, men bevara omsorgsfullt vår seglande flotta; förstör om ej, af öfverspända beräkningar, på en enda dag ett människoslägtets storverk och resultatet af alla seklers bemödanden.

Kortligen: allt hvad ifrågavarande skrift innehåller om vår ångflottans underlägsenhet, och nödvändigheten att gifva en kraftigare impuls åt dess organisation, är onekligen sant och förtjenar det allvarligaste behjertande. Men framställande ångflottans fördelar

delar med sådan öfverdrift, att han förutsäger huru den skall uttränga den seglande, blottar författaren sin villa och beträder en grund, på hvilken han alltjemt saknar fotfäste. Utvecklingen af denna princip leder honom till ytterliga och stundom hvarandra motsäggande slutföljder, emedan han, på samma gång som han utdömmar och förkastar den seglande flottan, måste anlita dess oelstergifliga mellankomst för att uträtta det verk, som genom ångans materiella oförmåga lemnats ofullbordadt, och sålunda återställer, för hela världen, med undantag af de trångare farvattnen, vilkoren för nuvarande krigs-system.

Men då författaren, hänförd af den logik som tvingar honom framåt i den riktning han en gång tagit, föreslår Frankrike, att upplösa sin linieflotta, beröfva skeppen sitt förtroende och inskränka sin sjöstyrka till en seglande — och en ångfregatt-eskader, så har han utan tvivel irrat sig; samt fördjudat uti betraktandet af den sats, hvars utveckling han vill genomdrifva, ej betänkt alla följderna af en dylik opinion, *utgången från en Prins och Officer af vapnet*. Han har godtroget öfverlemnadt sig åt intrycket af sin idé utan att eftersinna, att hans yttranden kunde hafva andra följder än att blott ådraga sig tänkares begrundande eller, i värsta fallet, framkalla en kritik. Men vi bedömma icke saken på detta sätt. Rörande ett föga känt ämne, och uti hvilket författaren, hvars ställning inom vapnet tillbakahåller kompetente vederläggare, måste anses vara hemmastadd, kan detta förslag, medelst sin förvillande egenskap, göra oberäkneliga brytningar i de allmänna åsigtorna. Genom att sätta flottan och lineskeppen, som utgöra dess förnämsta beståndsdel, uti misskredit, — genom att förringa det värde, som landet bör sätta på materielen och personalen, kan denna opinion göra

ohjelpig skada. Och Gud vet bäst, att i Frankrike det icke erfordrades, att någon röst höjde sig för att öfvertyga landet om dess allt för stora uppoffringar för sin flotta, än mindre att denna röst utgick så högt ifrån!

### V. B.

#### 5.

### **Hydrografiska anteckningar öfver sydöstra kusten af Spanien, af Com-mander G. H. P. White i Kongl. Stor-Britanniska Flottan. \*)**

Sjökartorna öfver S. O. kusten af Spanien, äfvensom beskrifningarne deröfver omnämna en à två timmars skillnad emellan tiderna för högt vatten, invid Gibraltar och ute i sundet; men en treårig erfarenhet har visat, att högt vatten på dessa ställen inträffar samtidigt, samt att vindarne hafva ett betydligt inflytande på tidernas förr eller sednare inträffande. Kustbeskrifningarne tillägga, — uti artikeln om kryssande med ostlig vind i Gibraltar sund, — — "följaktligen kan ett skepp, med ostlig vind, kryssa genom sundet in åt medelhafvet, då det håller sig och vänder emellan de båda kanterna af strömmen i midten af sundet — (central-strömmen) — eller den som sätter "ostligt." Detta är ett fullkomligt misstag, ty ett skepp kan kryssa uti central-strömmen med en frisk ostlig

\*) Ur Annales Maritimes, för Februari 1844.

bris, en hel månad, utan att vinna en tum. Deremot kan det, med bottenrefvade merssegel, hållande sig nära spanska kusten och kryssande med ebben, troligtvis i några slag, uppnå Gibraltar.

Det står äfven uti samma beskrifningar, att det alltid blåser mindre på Barbariska kusten än på den Spanska. Detta är just motsatsen af hvad erfarenheten lärt; ty hos sjömän på dessa farvatten är en gammal sägen, så lydande: "när det blåser half storm på Spanska, är det full storm på Barbariska kusten." Sjelfve hafva vi gjort samma erfarenhet. Strömmen i midten af sundet, sättande inåt Medelhafvet, vänder sig och sätter stundom vestvart efter långvariga ostliga vindar; detta är dock ett fenomen som sällan inträffar. Det inträffar äfven ibland utomordentliga förändringar med tiderna för högt vatten. Jag har sett floden vara ända till kl. 5 P. M. fullmåndagarne, då stillvatten dock bordt inträffa kl. 2 P. M. Dessa förändringar bero, otvifvelaktigt, af vinden; — men resultatet deraf äro så olika, att det nästan är omöjligt uppgöra någon besämd teori för dessa afvikelser från allmänna regeln.

#### *Vid kryssning i Sundet med vestliga vindar:*

Alla slags fartyg, äfven linieskepp, kunna kryssa uti sundet; dock böra dessa sistnämde ej försöka göra det utom med en frisk och jemn bris, samt vid springtiderna.

Som hamntiden (tiden för högt vatten vid ny- och fullmånen) såväl i Gibraltar som i sundet, inträffar kl. 2 P. M., böra alla fartyg, så framt det är möjligt, forcera för att hinna fram till "Cabrita udde," vid sista qvarten af floden; och, om det är ett litet fartyg, bör det gå innanför klippan "la Perla" så att det kan hinna vara tvers för "Pigeon island" omedelbarligen efter flodens början. År brisen stadig och floden

stark, bör man uppnå "Tariffa" under en tid (6 tim.  $12\frac{1}{2}$  m), samt förblifva der till den följande, för att stå öfver till Tangers bugten, så framt icke dess kurs här för långt ifrån nord.

Om man ankrat vid Tariffa, bör man gå till segels vid sista qvarten af ebben, samt styra mot Tanger, och man skall då på Afrikanska kusten träffa den tidvattenström, hvarmed man kan dublera "Cap Spartel"; ty tiden är densamma der som på Spanska kusten, och den förstnämnda är fri från faror då man en gång är vestvart om Tanger. Om man icke uppnår Tariffa vid första floden, kan man alltid ankra på Spanska kusten. Ett af de fördelaktigaste ställen är, i sådant fall, tvers för tornet "Gualmesi," cirka  $4\frac{1}{2}$  mil från Tariffa; hvarest är god ankarsättning, närmaste landet är högt och brandt, och nämde torn står på högsta spetsen deraf. På dess östra sida är en liten bugt, samt en djup dal, med vinplanteringar och trädgårdar.

Ankarplatsen vid Tanger, fastän öppen för ostl. och nordostl. vindar, samt någon gång besvärad af hög sjö, är dock fullkomligt säker, i synnerhet om man ankrar väl ostvart så att man har lä af "Cap Malabat." Det bästa läget är, med Cap Malabat i O. N. O.  $\frac{1}{2}$  O. och Tullbuset i W. Man bör alltid, under vintermånaderna, förtöja i denna bugt.

*Vid kryssning från Tanger till Gibraltarr med hård ostlig bris.*

För att göra denna segling måste man lätta och gå till segels vid sista qvarten af floden, samt styra tvers öfver sundet mot tariffa, eller så nordligt som vinden det medgifver; under den tid som åtgår för att hinna Tariffa, seglar man in ebben, som, om den är stark, troligtvis hjälper fram till Gibraltar i 3 eller 4 slag. Man måste framför allt komma ihåg då man

kryssar ostvart, att endast göra korta slag, samt att vända så tätt under land som möjligt.

Vill man med ostlig vind ankra framför nya möljen, bör man gå tätt under Europa udde, samt hålla sig der under små segel — dock så att man gör fart — emedan det blir nödvändigt att der alltid vara beredd på hastiga ombrassningar; äfven bör man passera klippan så nära som möjligt; ty om man uraktlåter detta, är det mer än troligt, att man blir tvungen kryssa ännu några timmar för att komma upp under stranden. Mersseglen, klyfvaren och mesan äro de lämpligaste segel att föra, men fortkomsten beror till stor del af tiden, ty floden sätter från Europa udde mot Cabrita, helt och hållet följande bugtens stränder.

Om således, med floden, det blir möjligt att stäfvva möljen med snedseglen — i synnerhet för ett stort fartyg — måste dessa tillsättas, emedan man annars blir hindrad vid till-ankars-gäendet genom den obehagliga nödvändigheten att brassa hvarje ögonblick för ständiga fallbyar och vindkast, hvilka, med hård ostlig vind, äro mycket våldsamma. Är det ebb då man nalkas Europa udde och vinden är fullkomligt nord om ost, bör man forcera med segel för att kunna ligga upp vestra kusten, till Algesiras, eller der coopvardsfartygen vanligen ankra, sedan minska segel och löpa för mersseglen ned till nya möljen.

*Bugten vid Tetuan.*

Ett fartyg bör aldrig ankra i denna bugt utom då vinden är vestlig; och om man befarar att den drar sig till ostlig, bör man ofördröjligen gå till segels; ty med denna vind går alltid hög sjö uti bugten och sällan är ostliga vinden laber; det blir sedan ganska svårt att kryssa sig ut från kusten. Botten är mycket dålig förnämligast bestående af s. k., lös sand som flyttas af en stark ostlig bris.

Stället är förträffligt då man vill skaffa sig proviant för godt pris; äfvenledes finnes der godt vatten.

## 6.

### **Kongl. Förvaltningens af Sjöärendena underdåniga berättelse den 25 Juli 1844 om främmande länders framsteg i de till Sjökrigsväsendet hörande delar. \*)**

Af underrättelserna från England inhemtas, att dess styrelse från de mest ansedda tillverkare af ångmachiner infortrat anbud å leverans af sådana till två fartyg af första och fyra af andra klassen, i afsigt att inom viss uppgifven rymd och vikt erhålla ångmaskiner af den största möjliga kraft; med anledning af hvilket förhållande nödvändigheten yrkats att från styrelsens sida noggranna undersökningar och jemförelser vidtogos, rörande kostnaden för tillverkningen, underhållet och hållandet i gång af alla slags ångmaskiner, vare sig med balancer eller direkt verkande af de åtskilliga beskrifningar, som under de sista tio åren blifvit införde, äfvensom angående längden af kronans ångfartyg, hvilken för dem af 1:sta och 2:dra klassen anses böra ökas, för att till ett beqvämt machinrum, som är den viktigaste delen af ett ångfartyg, erhålla nödigt utrymme.

Ångfregatten Janus, byggd enligt ritning af vice Amiralen Earl af Dundonald, — allmänare bekant

\*) Referent R. W. Bäckborg.

som Lord Cochrane, lopp af stapeln å kronovarvet i Chatham den 6 sistlidne Mars, och liknar mycket en kropp, sammansatt af två vid baserna hopfogade kilar, hvilkas spetsar utgöra stäfvarna. Formadt alltså lika för och akter, röres detta fartyg med samma lätthet med hvilkendera ändan framåt. Fregattens dimensioner äro:

Längd mellan pendiklarna . . . . .	180 fot.
Bredd, yttre . . . . .	30 „
Djup i rummet . . . . .	19 „

Det mäter, enligt gamla mätningssättet 761 tons och skall med 260 tons kol sticka 11 fot djupt. Nämde fartyg har ett roder till hvardera stäven och det ena af dessa, som för tillfället kan anses vara förstäfvens, är under fartygets gång aflyftadt: rorpinnen vandrar på däck. Gångspelen äro två och klysen två i hvarje ända, men betingarna endast ett par och kranbalkarna likaså. Bestyckningen utgöres af en 10 tums Bombkanon i hvarje ända (ungefärligen 105  $\mathcal{L}$ :g kaliber efter Svensk måttstock), hvilken bestyckning och kommer att ökas med två 42  $\mathcal{L}$ :ge kanoner. Det med vanliga skofvelhjul försedda machineriet är omgående och af Earls egen uppfinning, uppgifves intaga endast  $\frac{1}{3}$ del af det för vanliga maskiner behöfliga rum, samt att kosta mindre i förfärdigande och underhåll än de maskiner, som nu brukas å flottans ångfartyg. Tacklingen består af två i allt lika beskaffade master med stort afstånd hvarandra emellan och lika nära hvar sin stäf, samt med underrå, märsrå och bymrå, hvilkas segel äro på höjden delade i tu, så att hvardera hälften tillhör motsvarande hälft af råen, till hvilken den bergas och beslås oberoende af den andra hälften, som kan på samma gång vara tillsatt. Dessa segel kunna således icke backa på stång eller mast.

I saknad af fullständig upplysning om det af Earl Dundonald uppfunna maskineri kan Förvaltningen om

detsamma användbarhet sig icke yttra; men ibland alla i England gjorda försök i armerade ångfartygs byg- gande, synes nu ifrågavarande blifva det för oss minst passande att taga till efterföljd.

En Hr Barrie i London har uppfunnit en så kallad omhvälfvande ångmachin, hvars fullständiga beskrifning blefve allt för lång för det inskränkta omfånget af denna underdåniga berättelse. De uppgifna fördelar- na af denna machins användande äro minskning i vikt till omkring hälften och minskad åtgång af bränsle till nära  $\frac{1}{2}$ del af behövet för vanliga ångmachiner, samt betydlig inskränkning i utrymme i förhållande till machinens kraft, äfvensom nedsättning i tillverkningskost- nad, hvilka egenskaper skulle göra ifrågavarande ång- machin synnerligen väl passande för fartyg; och är densamma förnämligast deruti olik andra, att uppå hjulaxeln sitta två lösa dubbla ramstycken, som i rät vinkel mot hvarandra kunna röra sig fritt upp och ned. I dessa ramstycken äro fästade fyra pistonskif- vor, nemligen en i hvar ända af hvardera ramstycket, hvilka pistonskifvor kunna glida ut eller in genom passande öppningar i en cylinder, som innesluter näm- de ramstycken och är fast förenad med hjulaxeln, med hvilken den omhvälfver; pistonskifvorne äro för- sedde med packning och hållas tryckte emot cylinderns inre yta medelst fjedrar. Denna cylinder omgifves slutligen af ångcylindern, på det sätt, att den ångtätt berör dess öfra del, men lemnar emellan cylindrarnes nedersta delar ett afstånd lika med  $\frac{1}{2}$ del af den yttres eller ångcylinderns diameter. Sistberörde cylinder är i horisontalt läge fästad till grundplåten.

Den Amerikanska ångfregatten Princetons machi- neri — benämndt det half-cylindriska — är af vår

berömde Landsmans Kapiten Eriksons uppfinning och placeradt alldeles oåtkomligt af skott, samt meddelar di- rekt rörelse till propellerus axel, utan biträde af kugg- hjul eller hjälpmedel af annat slag, och har i Ameri- ka väckt allmänt uppteende. De nämde Fregatt till- hörande smidda svåra kanoner af 12 tums diameter i kanalen hafva icke motsvarat förväntan, emedan en af dem sprungit vid andra eller tredje skottet, oakadt den ej varit laddad med mer än vanligt quantum krut och en kula; flera personer på fartyget dödades eller sårades vid detta olyckliga tillfälle. Lavetten eller lå- dan till denna kanon är äfven af Eriksons uppfinning och så beskaffad, att den utan vanliga brokar häm- mar reculen samt underhjälp till bordsättningen, som ledigt verkställes af 6 man. Denna bestyckning tros dock blifva för svår för fartyget.

Så snart Löjtnant Mekanikus Jonzon, som åter- kommit från en på Kongl. Majts Nädiga befallning af den 19 Juni 1843 företagen resa till Amerikas För- enta Stater och England, hunnit att till Förvaltning- en af Sjöärendena inkomma med fullständiga ritning- gar öfver det å förenämde Amerikanska Fregatt be- gagnade maskineri, skall förslag så väl deröfver som öfver detsamma användande varda i underdånighet aflemnadt.

Med Dykareklocka har i Paris verkställt ett för- sök i April månad detta år, som, i händelse det upp- gifna utslagets riktighet af erfarenheten bestyrkes, kom- mer att medföra en betydlig förenkling vid denna klockas användande. Förhållandet uppgifves vara sådant, att en Kemist nedgick till Seinens botten med en klocka af 1000  $\mathcal{L}$ :s vikt och förblef under vattnet nä- ra en half timme. Försöket skall lyckats fullkomligt och all anledning vara att förmoda, det man med den af honom begagnade apparat i en sådan klocka skall

kunna gå ned till ett djup af 150 fot under vattenytan och stanna der för obestämd tid. Uppfinningen lofvar alltså stora fördelar åt perl- och korall-fiskerierna.

Ett nytt fyr torn af jern har blifvit uppbygdt i mynningen af Floden Dee uppå dysand-botten, inom 50 famnars afstånd från Kanalen, der tidvattnet stiger omkring 20 fot.

Denna högst nödiga fyr kommer att årligen frälssa en mängd människolif och mycken egendom. Uppförd enligt Ingeniörerne Walkers och Burges i London ritning reser den sig uppå nio svåra jernpelare, på det stadigaste fästade i deras af naturen osäkra grund och lofvar att emotstå stormarnes våldsambet.

Detta fyr torn har hvarje bekvämlighet för fyrvaktaren och visar ett det mest bländande hvita sken 55 fot öfver vattnets vanliga yta uppåt Dee åt Cheste, samt vester ut så långt som Eliani udde i Anglesea, och ett rött sken åt Hogle bank, lemnande sålunda en osviklig ledning åt de fartyg, som besegla dessa kinkiga vatten, der så många människor omkommit och så mycken rikedom blifvit i oceanen begrafven.

Byggnaden är enbart af jern, de förnämsta ramstycken och pelarne af gjutjern; sidornas inhägnad, som bildar den beboeliga delen af byggnaden, är af smidt eller valsadt jern och plåtar; Lanternans stomme har gjutits af en metallkanon, som blifvit upphemad från vraket af det vid Spithead sjunkna tredäcksskeppet the Royal George; vigten af all metall, som blifvit använd till fyrtornet och Lanternan öfverstiger 120 tons; byggnadens inre, oåtkomligt af hafsvågen, lemnar tillräckligt utrymme åt två fyrvaktare, äfvensom åt sådana förråds-artiklar, som stundligen behöfvas. Fyren lyste första gången från detta torn aftonen den 11 Februari detta år.

## 7.

**Bechers pendel-horisont.**

Det är en väl bekant sak, att mätningen af en himlakropp's böjd, fordrar på sjön en fri horisont, eller om begränsad af land, att dettas afstånd skall vara känt. På land ersättes sjö-horisonten af hvarje plan horisontel yta, som reguliert reflekterar ljusstrålarne, såsom den af qvicksilfver eller olja. Användandet af en sådan artificiell horisont blir dock på sjön under de flesta förhållanden omöjligt, i anseende till den rörelse hvari fartyget sätter qvicksilfver- eller olj-ytan. Jag tror dock att man försökt fästa en qvicksilfver-horisont framför sextantens horisont-glas, för att i den få en reflekterad bild af himlakroppen. Omöjligheten att hålla sextanten nog stilla för att ytan ej skall ge rörlig bild, gjorde denna inrättning oanvändbar.

Det händer ofta på vissa trakter af jordytan, att luften en längre tid kan vara så full af tjocka, att man ej ser några skeppslängder från fartyget befintliga föremål, men att ändock solen synes igenom tjockan temligen klar och skarpt begränsad. Tjockan ligger då vanligen så lågt, att man från masttopparne kan se andra fartygs toppar eller andra högt belägna föremål \*). Att under tjocka kunna erhålla solhöjder för latituds- eller longituds-bestämmelse, kan ofta vara af stor vigt, men då naturliga horisonten varit af tjockan dold, har man ej haft någon punkt i solens vertikal, hvars läge relativt till horisonten varit bestämdt, och till hvilken solbilden kunnat nedföras. Kapten Becher i Engelska Flottan har föreslagit och låtit utföra ett tillägg till vanliga sextanten, en s. k. *pendel-horisont*,

\*) Korvetten La Rechers ingick sommaren 1838 i Bellsunds-viken på Väa kusten af Spitsbergen, efter landkänning sedd från bramsalningen öfver en stark tjocka.

hvarigenom instrumentet blir användbart till höjdmätning, äfven då tjocka eller mörker hindrar urskiljandet af bafsranden.

Då man på vanligt sätt med sextanten nedförer himlakroppen till tangering med horisonten, för att erhålla dess höjd, infaller instrumentets plan med kroppens vertikal-plan, och linien från ögat till kontaktpunkten är horisontel, då afseende ej göres på dalningen, eller ögat är i sjelfva vattenbrynet; d. v. s. om kontakten tages i midten af tubens synfält, så är tubens optiska axel horisontel. Det är detta sednare, eller ett horisontelt läge af tubens axel, som Bechers pendel-horisont gör möjligt att bestämma, utan att sjö-horisonten behöfver anlitas.

Tänker man sig tvenne andra punkter på synlinien från ögat till kontaktpunkten mellan kroppen och horisonten, synliga i tuben, så måste dessa äfven sammanfalla sinsemellan och med kontaktpunkten. Bibehålla alltid dessa tvenne punkter till hvarandra ett horisontelt läge, så måste omvänt, hvarje gång dessa tvenne punkter synas öfverens, instrumentets tub-axel vara horisontel; infaller himla-kroppen i samma linie med punkterna, så anger albidaden dess höjd, p. s. s. som om kroppen vore nedförd till kontakt med den på förlängningen af linien genom punkterna infallande sjö-horisonten.

Becher utför den ofvan antydda idéen på följande sätt. Han har antagit såsom grundsats, att den erforderliga apparaten bör vara ett tillägg till sextanten, som ej bör inverka på dess vanliga bruk, och utgöra en särskild del, som på hvilken sextant som helst kan tillämpas, då behöfvat så fordrar. Framför horisontglasets fästes ett i båda ändar öppet messingsrör, hvars axel sammanfaller med instrument-tubens. Inuti detta rör finnes ett plant glas nära den inre ändan, på hvilket en fin diamant-ritsa är gjord vinkelrät

mot instrumentets plan. Denna linie är således horisontel då instrument-planet är vertikalt. Midten af denna linie utgör ena punkten af den horisontela synlinien, med hvilken himlakroppen vid höjdmätningen bör sammanfalla. Den andra punkten bestämmes af en pendel. Dennas upphängnings-punkt är en fin spets inuti röret, på hvilken den kan röra sig fritt i alla riktningar, då instrumentet hålles nära i den ställning det vid mätningen måste innehafva. Pendelstången genomgår en öppning i rörets underkant, och den nedre tunga ändan hänger utom röret. Från pendelns öfre ända utgår, i riktning mot det närmare tuben belägna plana glaset, en arm (horisontal-armen), hvars ända är upphöjd, och försedd med en bred mot pendeln vinkelrät kant. Midten af denna kant är andra punkten som bestämmer synlinien hvari kontakten skall tagas då midten af kanten och ritsan sammanfalla. Sammanfalla båda linierna (kanten och ritsan) helt och hållit, är äfven instrumentet vertikalt, emedan ritsan är vinkelrät mot instrument-planet. Horisontal-armens kant bör derföre i afseende på höjden vara så justerad, att då den synes sammanfalla med ritsan i glaset, tubens axel är horisontel. Är detta ej fullkomligt vunnit, bestämma nämde linier dock ett plan som mot horisonten har en konstant lutning, hvilken genom försök kan bestämmas. Lutningen en gång bestämd och emellanåt undersökt, tillämpas de observerade höjderna såsom indexfel.

Ritsan uti glaset, och den straxt utom befintliga horisont-armens kant, ehuru båda belägna framom instrumentets tub, kunna dock i denna ej synas, såsom mycket för nära objektivet, då tuben är inställd till tydligt seende af långt aflägsne föremål, från hvilka särskilda punkter, strålarne som falla på objektivet kunna anses såsom parallela. För att bringa strålarne från ritsan och horisont-armen till parallelism, innan



de falla på objektivet, är i rörets inre ända emellan planglaslet och objektivet en lins så inpassad, att dess fokus faller mellan plan-glaslet och horisont-armen, hvilken räcker det förra så nära, som för armens fria rörelse är möjligt. Strålarne från punkter af ritsan och horisont-armens kant utgå då från linsen i det närmaste parallela, hvarföre bilderna af dessa föremål, som genom objektivet formeras i tuben, falla på samma ställe som bilden af himla-kroppen, hvarigenom alla tre föremålen, kanten, ritsan och kroppen, kunna på en gång med tydlighet synas förstörade genom tubens okular.

En höjd-observation med tillhjälp af pendel-horisonten tillgår på följande sätt: Sedan pendel-apparaten blifvit fastskruvad vid sextanten, hålles denna i solens vertikal, så att ritsan i plan-glaslet och horisontal-armens kant synas öfverens. Solbilden nedföres till tangering med ritsan. Vinkeln gifven af alhidaden, ökad eller minskad med det genom jmförelse med ett annat instrument förut funna konstanta "indexfelet" \*) ger apparenta höjden oberoende af dalningen.

Instrumentet sådant det ofvanför blifvit beskrifvet, skulle dock vara helt och hållit oanvändbart, om pendeln vore lemnad att fritt oscillera, och således känslig för den minsta dallring af handen som håller instrumentet. För att minska pendeln's känslighet, utan att inverka på den ställning den i följd af tyngdkraften bör intaga, rör dess nedra ända sig uti ett, med den öfriga delen af pendel-apparaten sammanhängande, kärl med olja. Yttre ändan af pendel-röret är tillsluten med ett planslipadt glas, igenom hvilket ljus

\*) Här ej endast beroende på sextant-speglarnes ställning till hvarandra, utan såsom förut är nämnt, äfven på läget af det plan som genom ritsan i planglaslet och horisont-armens kant bestämmes.

infaller på horisont-armen och ritsan. Om solen är låg, infaller för mycket ljus i röret, hvarföre det yttre plan-glaslet då kan mer eller mindre betäckas med en skärm. För att kunna begagna pendel-horisonten nattetid då man sällan kan urskilja hafs-randen, hörer en liten lampa äfven till pendel-horisonten, som fäst framför röret, belyser armens kant och ritsan, p. s. s. som hårkorset i vanliga astronomiska instrumenter belyses vid observationer på stjernor om nätterna.

Beskrifningen på Bechers pendel-horisont i *Nautical Magazine*, innehåller flera detalj-uppgifter rörande konstruktionen, men hvilka, såsom ej väsendtliga för att om den gifva ett allmänt begrepp, här förbigås. Så vidt man af beskrifningen kan dömma, synes i konstruktionen ej vara något som jäfvar de intyg öfver pendelhorisontens användbarhet, som åtfölja beskrifningen. Att under tjocka eller mörker kunna bestämma sin latitud på en eller annan minut nära den verkliga, kan för den sjöfarande ofta vara af stor vikt. — Den för pendel-horisontens användande nödiga öfning, bör man dock förskaffa sig på land, hvarefter höjd-mätning med den på sjön uppgifves ej möta mera svårighet än tagandet af måndistanser \*).

#### L.

\*) Författaren skulle vilja föreslå en annan enklare konstruktion på en pendel-horisont, hvars utförande sannolikt ej skulle möta mera svårighet, möjligen mindre, än den ofvan beskrifnas. Hufvuddragen af konstruktionen äro följande: Man vet att då ett föremål och dess bild i en plan spegel synas öfverens, äro de 3:ne punkterna ögat, föremålet och bilden på samma mot spegel-ytan vinkelräta linie, d. v. s. om spegeln är vertikal så är linien horisontel. Framför horisont-glaslet af sextanten hänger en liten pendel, vid hvilken en vertikal spegel är fäst, vänd mot objektivet och vinkelrät mot tubens axel då denna är horisontel. Strålar, hvilka från punkter af tubens hårkors utgå genom

### **Om värdet af Chronometer-longitud beräknad med osäker latitud.**

Vid bestämmandet af longitud genom chronometer, kan, som bekant är, ett fel i den för observationsstället antagna latituden inverka ganska betydligt på den gjorda tids-bestämmelsen \*), hvarföre man vanligen anser sig böra sätta föga förtroende till den funna long., om man i lat. fruktar ett betydligare fel. Den på en något oriktig latitud grundade longituden är dock, i synnerhet i granskning af land, ej att förkastas. Kapten Th. Summer, Amerikanare, har härpå fäst uppmärksamheten.

Då man ej gör afseende på solens paralax och ljusets refraktion, kan man betrakta jordytans åt solen vända hälft vara fullkomligt belyst, och den fränvända mörk. För punkter af gränslinien mellan dessa halvfor eller *ljusgränsen*, är solen i horisonten, och för punkter inom den upplysta delen har solen samma höjd, som punktens vinkel-afstånd på jordytan från ljusgränsen. Här af följer, att de punkter för hvil-

ka

objektivet, blifva parallela (emedan hårkorset är i objektivets fokus), återreflekteras af spegeln mot objektivet, och brytas af detta till en bild som formeras i samma plan som sjelfva hårkorset. Man ser då i okularet tvenne hårkors. Sammanfalla dessa, så är tubaxeln horisontel emedan spegeln är vertikal, och solbilden nedföres till tangering med horisontela håret af korset, då alhidaden ger höjden.

\*) Om  $Lat = \varphi$ , felet  $= d\varphi$ , azimuth af solen då höjden observerades  $= a$ , så blir felet i tidvinkeln

$$dt = - \frac{\text{Sec } \varphi}{\text{Sina}} d\varphi.$$

Latituds-felet inverkar således mer ju större latituden är, och ju närmare meridianhöjden tages.

ka solen i ett visst ögonblick har samma höjd, ligga alla på en liten cirkel, parallell med ljusgränsen, och med samma pol som denna, nemligen den punkt af jordytan i hvars zenit solen, vid observations-ögonblicket befinner sig. Radien till lika höjd-cirkeln blir mindre, ju större solens deremot svarande höjd är, men mindre delar der af kunna, i de flesta händelser, anses såsom räta linier.

Om man observerat solens höjd, för att med tillhjälp af chronometer bestämma longituden, men är osäker på påvarande lat., så kan man antaga tvenne värden derpå, emellan hvilka den riktiga sannolikt befinner sig. Man får då mot dessa latituder tvenne motsvarande longituder, hvarigenom tvenne punkter af lika höjd-cirkeln, som går genom skeppets ställe, blifva bekanta och kunna i kortet afsättas. *I någon punkt på den räta linie, som sammanbinder dessa punkter måste skeppet vara.* Skulle land besinna sig i riktningen af den uppdagna linien, så har man härnigen af detta land, utan att noga känna afståndet.

Observerar man på samma ställe en annan solhöjd, och med denna såsom ofvan med antagna gränsvärden på latituden, beräknar motsvarande longituder, så får man ytterligare en del af en annan lika höjd-cirkel gifven, och på hvilken skeppets ställe äfven måste vara. Afskärningen mellan båda de sålunda bestämda lika höjd-cirkelne, ger skeppets ställe i kortet.

Solens riktning är vinkelrät mot ljusgränsen, och mot de med denna parallella lika höjd-cirkelne, och vinkeln mellan nämnde riktning, eller en linie dragen vinkelrätt från någon punkt af lika höjd-cirkeln, och meridianen, är solens azimuth. Skära de lika höjd-cirkelne hvarandra vinkelrätt, så blir skeppets ställe säkrast bestämdt, men då är också skillnaden i solens azimuth vid de båda höjd-observationerne  $90^\circ$ . Här af

kan man sluta till fördelen af att, vid begagnandet af dubbla höjds-metoden för latitudens bestämmande, observera höjderna så vidt öfrige förhållanden medgifva, då skillnaden i himla-kroppens azimut uppgår till 90°.

Har man seglat en känd kurs och distans emellan de tider då sothöjderna blifvit observerade, så kan man ändock på ofvananförde grafiska sätt bestämma skeppets ställe, men man måste då, om man vill hafva stället vid sist gjorda observation, afsätta ifrån någon punkt på den först bestämda lika höjd-linien, den mellan observationerna seglande kurs och distans, och genom den sålunda bestämda punkten, draga en linie paralell med samma lika höjdlinie. Afskärningen mellan denna linien och den senare lika höjdlinien, är det vid sista observation påvarande stället. (Naut. Mag. 1844 Sid. 205.)

L.

## 9.

**Anförande, uppläst i Kongl. Örlogsmanna-Sällskapet den 15 November 1844.**

Då enskilte så väl som korporationer med skäl såsom högtid anse de dagar, hvarifrån de räkna sitt ursprung, är det naturligt att tankan tillbakaföres på den förflutna tiden, till skärskådande af händelsernas gång, deras natur och verkningar.

Kongl. Örlogsmanna-Sällskapet, som i dag firar den 73:dje årsdagen af sin stiftelse, saknar visserligen icke anledning, att hvarje år anställa betraktelser öfver det förflutna, men denne, den första högtigsdag som förekommer, sedan den Konung aflidit, efter hvilken vi nyligen aflagt de yttre sorgetecknen, gifver dertill

så mycket större anledning, som skärskådande af den vård, Högstsälige Hans Maj: tagit om Marinen en tid af 33 år, i jemförelse med de föregående Konungarne under Kongl. Örlogsmanna-Sällskapet tillvaro, vill visa, att denna fäderneslandets angelägenhet intagit ett större rum i den sista Monarkens uppmärksamhet, än uti dess företrädares, samt uti en för vapnet fördelaktigare riktning.

Då jag är en bland Flottans äldsta Officerare, och derjemte har den äran vara Ledamot i detta Sällskap, som i dag samlats på årsdagen af dess stiftelse, har jag ansett det icke vara olämpligt, att efter förmåga, och så vidt jag kunnat dem uppfatta, sammanföra de händelser, hvilka synts mig, under Kongl. Örlogsmanna-Sällskapet tillvaro, hafva haft inflytande på, och verkat till närvarande tids tillstånd, med fäderneslandets Sjövapen.

En återblick på, och summarisk skildring af förhållanderne före Kongl. Örlogsmanna-Sällskapet stiftelse, torde vara nödvändig, för att kunna rätt bedöma den närvarande tidens.

Under Rikets betryckta tillstånd, sedan enväldsregeringen med 1718 upphört, hade svaga Regenter låtit parti-andan taga öfverhanden; och fäderneslandets viktigaste angelägenheter hade länge varit till pris för desses växlande makt. Men sjövapnet, ehuru man aldrig kunde förena sig om något system för dess ordnande, vidmakthållande eller förkofran, behöll dock alltid sitt anseende, hvilket af partierna som än var rådande.

Store män ägde ock den tiden. Och då det verkliga snillet kraft aldrig under något tidehvarf låtit besegra sig, hafva vi, oansett den allmänna ordan allestädes, ifrån ifrågavarande tid minnesmärken, som skola behålla sitt värde i den aflägsnaste framtid.

Thunberg hade förmått att tillbringa sig uppmärksamhet för den stora planen af nya Dockornes byggnad, och ledde sjelf det väsentligaste, neml. anläggningen: Chapman hade redan börjat att gifva regler för sin metié, grundade på vetenskaplige beräkningar: Ehrensvärd hade skapat ett vapen, hvilket, med landets dåvarande område och tidens stridssätt, var maktpåliggande. Desse snillrike mäns planer hade väl till en del rönt framgång, men det fattades — såsom anført är — kraft hos Regeringen och uthål- lande enighet hos de växelvis rådande partierna, för att, i synnerhet hvad den förstnämde stora planen vidkom, ägna densamma den uppmärksamhet, som det riksgagneliga företaget förtjente.

Sjövapnets materiel var efter tiden, och sådan omständigheterna kunna medgifva, då folk-partier styra om rikens detaljer.

Undervisningsverket för danande af Befäl för Flot- tan, var deremot väl ordnad; hvilket, i förening med praktisk erfarenhet, hvartill tillfälle icke saknades, hade bildat en Officers-korps, som fullt ut var vuxen den tidens örlogstjenst.

Det är af alla tiders erfarenhet besannadt, att, ehuru Sjöväsendet af verlden i allmänhet anses såsom ett grossiert yrke, och mängden — dock mera förr än nu — snart sagt hyser fördom deremot, gifves det dock ingen metié, der å ena sidan en hvar är så belåten, som då han deruti är anställd, och å den andra, lider af att se den misskänd. För Flottans bildade Officerare, kunde derföre det vacklande för- hållandet inom sjövapnet före Kongl. Örlogsmanna- Sällskapets tid, icke vara likgiltigt. De insågo, att det kunde vara annorlunda, och trodde sig böra, hvad på dem berodde, söka verka till ett bättre skick.

Huru de dermed gått tillväga, är känt. Berät- telse derom, uppläst på Kongl. Örlogsmanna-Sällska-

pets 50 Högtidsdag 1821, tryckt uti 1:a häftet i Tid- skrift i Sjöväsendet 1836, vitsordar det angifne om- domet öfver korpsen, och har synts mig af nog intres- se, för att deraf upptaga ett utdrag, hvilket lyder som följer:

”Ett litet antal Sjö-Officerare, hade redan år 1770 börjat att på lediga stunder arbeta i särskilde delar af Sjömanna-yrket. Ämnet var ett bland de rikaste, af- sigten berömvärd och hedrande, verkställigheten nyttig och gagnande. Efterdömet verkade till en allmän täflan, och under fredens lugn tilltog lusten för vetenskaplig sysselsättning så, att Kongl. Amiralitets-korpsen i Stockholm, efter skedd skriftlig upp- maning af dåvarande Kapten-Löjtnanten Fredrich Lei- jonankar, vid ett allmänt sammanträde den 7 Augu- sti 1771, inom sig valde 14 ledamöter, med uppdrag, att utarbete projekt till Lagar och Arbetsordning för ett samfund, hvars föremål egentligen skulle blifva Sjökrigsvetenskapens odlande.”

”Genom ovanlig arbetsamhet fullbordades uppdra- get inom den korta tid af 2:ne månader, så att redan i påföljande October månad, Lagarne och den utar- betade planen, blef till Amiralitets-statens sanktion öfverlemnad, och vid en mangran sammankomst, vann allmänt bifall och bekräftelse. Tolf stabla Ledamöter blefvo då genom votering utsedde, med rättighet att, efter egen ompröfning, välja flera medlemmar till det- ta samfund, som erhöill namn af *Örlogsmanna-Sällskap.*”

”Inrättningen omfattades med den värma, att sär- skilte rum, efter vederbörligt tillstånd, blefvo Säll- skapet anviste uti kronans hus. Amiralitets-staten gjorde frivillige sammanskott: Subalternerne gifvo flera kvartalers tjenstgörings-penningar: Korpsens fullmäktig vid Riksdagen, gjorde uppoffring af de honom beståd- de Riksdags-penningar, och andre visade sin frikostig- het och nit för saken uti öfverlemnandet af böcker,

kartor, ritningar och tablåer m. m., så att Sällskapet genast kunde sätta sig i verksamhet."

"Enligt den fastställda arbetsplanen, skulle Sällskapet öfverväga:

"1:o Huru Sjö-Officers-tjenstgöringen under fredlig tid i land, kunde genom Sällskapets gemensamma bemödande bringas till högsta fullkomlighet."

"2:o Huru samma ändamål, rörande tjensten till sjös, skulle vinnas."

"3:o Befordrande af enahanda ändamål, i anseende till den egentliga tjensten under krig."

"Den 15 November (1771) installerades de valde Ledamöterna af Chefen för Amiralitets-Staten, Amiralen Baron Falkengren, i egenskap af Præses Honorarius."

Följande året efter det Kongl. Örlogsmanna-Sällskapet sålunda blifvit bildadt, antogo alla allmänna ärenden inom fäderneslandet en förändrad form, och alla partier qväfdes.

För Sjövapnet har dock utgången visat, att den unge kraftfulle Konungen gick för fort tillväga. Han ville väl hafva en Marin, men valde dertill en utväg, hvilken väl verkade fördelaktigt i början, men hvarmed icke kunde hållas ut. Stora summor användes på de flera år efter hvarandra till Nordsjön utrustade Linieskepps-Eskadrarne, under det Thunbergs snillrika plan, för bevarande af den af Chapman under nyskapning varande Rikets dyrbaraste och dyraste krigsmateriel, lemnades å sido, eller med lamhet fortsattes.

Så vidt jag kunnat uppfatta Ländernes historia för den tiden, kan man icke tillskrifva dessa stora och kostsamma rustningar, att vara en oundviklig följd af politiska förhållanden. Då dertill således icke någon annan anledning torde hafva varit, än att tillfredsställa Konungens kända begär, att visa sig stor och lysande, samt att öka Landets anseende, så kan man utan sär-

deles misstag anse, att nöjet var något dyrt, och nyttan icke öfvervägande, hvad som kunnat uträttas med samma medel. Väl skulle en Prins, påräknad till Befälhafvare för flottan, göras bekant med sjön och personalen öfvas, men att detta hade kunnat utföras ändamålsenligare med mindre kostsamma fartyg än Linieskepp, lider intet tvifvel.

Det kan nu icke afgöras, huruvida Konung Gustaf den 3:dje i berörde hänseende, tog råd af någon som förstod att rätt bedömma Sjövapnets behof i sin helhet, eller om han hade en Rådgifvare som i detta hänseende var vuxen sitt kall, och villig, att utan afseende på sin egen ställning, söka motverka det fördelliga planlösa systemet. Allt nog, det är en lika beklaglig som ännu alltför kännbar sanning, att under de tre första regeringar som under Kongl. Örlogsmanna-Sällskapets tillvaro styrts landet, har man väl velat hafva en Marin, och erkänt vigten deraf, men oansedt — snart sagt — obegränsad disposition öfver medlen, har man aldrig kommit sig till att deruti ordna för andra än tillfälliga behof.

Vi må väl erkänna, att allvarsamma till och med våldsamma politiska tilldragelser någon gång tagit både medel och uppmärksamhet i anspråk, men dess- emellan tänkte man aldrig på framtiden.

Med betraktande af frikostigheten uti sådane tillställningar, som kunnat för ringare utföras, må man icke skylla på politiska förhållanden såsom skäl, hvarföre man uraktlät, att ombesörja Flottans viktigare behof. Det är tydligt att jag härmed hufvudsakligast menar de under Förmyndar-Regeringen flera år till Nordsjön utskickade Linieskepps-Eskadrarne. Det är alldeles obestridligt att vi alltid böra äga kännedom om hvad som tilldrager sig på hafvet, och att vi endast genom tjenstgöring på sjön kunna bibringa och underhålla personalen vid tjenstbarhet, men dels bil-

dar man icke så lätt sjöfolk å Linieskepp, som å mindre fartyg, af hvilka man kan använda rätt många för hvarje skepp, och dels kosta desse sådane summor, att, om ett tillfyllestgörande antal deraf skola användas, skulle vida rikare stater än Sverige icke stå ut dermed. Ändamålet med Nordsjö-Eskadrarne på 1790-talet är icke bekant, men benämndes beväpnad neutralitet, då vi från intet håll hade något att befara. Inom administrationen var föga ordning och inga planer följdes.

Annorlunda blef förhållandet under den Furste, hvars kallnade hand nyligen nedlagdt sine spiror. Uti samma blottade och orediga tillstånd som fäderneslandets öfrige angelägenheter voro, var äfven förhållandet i flottan då Högstsalig Hans Maj:t trädde på sidan af Sveriges Thron. Materiellen var svag och Etablissementerne förfallne. Personalen hade väl — snart sagdt, i en följd, hafvit mångåriga tillfällen till öfning, neml. uti de, få år efter slutet af det allvarsamma treåriga Ryska kriget, här ofvan anmärkte neutralitets-eskadrarne: uti expeditioner åt Medelhafvet, ofta med flera fartyg på samma gång: uti allmänna rustningen mot England 1801: emot Preussen och åt Medelhafvet 1806: uti Östersjön 1807, då Franska trupperne innehade en del af Tyskå stränderne, samt under de olyckliga åren 1808 och 1809, men det oakadt hade personalen, af brist på system i administrationen och tjenstens utöfning, förblifvit på en låg standpunkt, i jemförelse med framstegen hos andra Sjönationer under samma tid.

Undervisningsverket, för daning af Officerare, hade blifvit flyttadt från Flottans hufvudstation, och såsom följd deraf saknades sujetter för underhållande af korpsens fulltalighet, hvadan man nödgades fylla bristen huru man kunde, ett förhållande hvaraf vap-

net ännu lider, men hvilket var en följd af föregående tids misstag.

De första åren lemnades ingen tid för ordnandet af sjövapnets angelägenheter: det behöfdes genast, och måste användas sådant det var; men kunde dock genom kloka anordningar göra, och gjorde också verkliga skäl för sig.

Snart blef likväl tillfalle att tänka på bristerna. Dessa voro många och visade sig allestädes. Hvad som i första hänseende blef föremål för Ledarens af vår riksstyrelse uppmärksamhet, var afhjelpandet, så vidt det var möjligt, af de viktigaste behofven för personalen.

Sedan i början af 1770-talet, hade icke någon allmän reglering ägt rum med befalets löner. Skattkammaren var tömd under föregående regenters styrelser. Öfver allt yppades behofver, vida utöfver landets tillgångar, och i anseende dertill visade sig svårighet, att erhålla medel af den statsmakt som deröfver disponerar: men vid 1815 års Riksdag lyckades det att få en löningsstat, hvilken följande året blef gällande, hvarigenom de lägre officers-gradernes löningsvilkor någorlunda förbättrades.

Efter några år erhöill Sjövapnet en fördel, hvilken hjälpte det ifrån en beroende och vacklande ställning. Det lemnades sitt eget anslag bland Riksstatens hufvud-tittlar. Förut hade Krigsmakten af alla vapen haft — så tillsägande — gemensam Kassa. Men då ett Sjövapens angelägenheter och behof äro af sådan natur, att de icke ordningsfullt kunna vårdas med obestämda tillgångar, kan man anse såsom en för Flottan särdeles lycklig händelse, att den i berörde afseende blef skild ifrån de öfrige vapnen, ehuru dervid, så väl uti nästan allt som rörer vår Marin, nogsam visade sig, att de som gjorde delningen, föga förstodo att bedöma de förhållanden som då bordt ta-

gas i öfvervägande, neml. Sjövapnets vigt uti försvaret, då landet löper fara. Men det var lyckligt att det blef såsom det blef, och man visade särdeles kloket uti, att åtnöja sig med hvad som erhöles. Vi hafva sedt, att man småningom och icke utan framgång sökt öfvertyga folket om nödvändigheten att äga en Marin och att anslaget i någon mån blifvit ökad.

Straxt efter det Flottan vunnit sistnämnde fördel, utfördes en förut länge påtänkt förändring med Befälspersonalen. Sverige ägde icke mera några ultra marinska länders skärgårdar att försvara. De orsaker, som omkring 70 år förut föranledt organiserande af en särskild Skärgårds-Flotta, ägde icke mera rum. Vi äga väl skärgårdar att försvara, men desse, såsom sammanhängande med rikets öfriga landmären, äro i afseende på försvar, uti ett vida skiljaktigt förhållande med den Finska och Pommerska. Vi behöfva väl ett Skärgårdsvapen, men erfarenheten hade visat, dels att det äldre, för tidens krigssätt i flerfaldigt hänseende var olämpligt, hvarföre nödiga förändringar deruti blifvit vidtagne, och dels att detta vapen, för att vara starkt och kunna uttaga hela den kraft som materiellen innebär, så erfordras fullt ut lika och enahanda kunskaper och erfarenhet hos Befälet derå, som å det vapen hvars egentliga stridsfält är det öppna hafvet: en sats hvaruti mången är af annan tanka, och derföre torde tåla att något närmare skärskåda.

Sjö-krigstjensten hade redan då (1824) nått den utbildning, att Skärgårdar icke — hvilket man ditills trott och mången ännu torde vidhålla — äro otillgänglige för Flottor. Konungen hade ock 10 år förut sett sine Linieskepp och Fregatter intränga emellan ett främmande lands klippor och grund. Och som en kraft för fartygs frambringande genom sjön, oberoende af vinden, redan då, fast uti mindre skala, blifvit begagnad, men hvilken efter all sannolikhet

äfven med tiden skulle kunna användas så väl direkte å krigsfartyg af en viss konstruktion, som till vehikel för de största krigs-skepp, så följer deraf, att ett af skärgårdar omgifvet, med mellanliggande öppna stränder, till hafvet stötande land, har lika mycket att befara från öppna sjön, å ena stället som å det andra, och så mycket mera i Skärgårdarne — helst det icke är tänkbart att vi allestädes förmå hålla Eskadrar för att afslå invasioner — som om en fiende får fäste der, har den mera lätthet att bibehålla sig, än å en öppen kust, der en påliggande storm är farligare, än anfall af en flotta. Det torde derföre kunna tagas för afgjort, att försvaret af en skärgård vid anfall af en styrka, sammansatt af de olika fartyg och stridskrafter, en fiende kan medföra, aldrig kan röna framgång, med mindre befälet har en fullkomlig bekantskap om, och är hemmastadd med den anfällandes af flerfaldig egenskap varande utvägar att nå sitt mål. Lika litet kan anfall från sjön på en bevakad skärgård lyckas, med mindre den angräpas Befäl känner hvad som kan möta der. Uti båda fallen måtte det kunna antagas såsom ett axiom, att, *”utan att känna sin motståndares medel och krafter, kan man icke mot dem disponera om sine egne.”* Då nu i öfvervägande tages, att Sjökrigstjensten, ännu icke på långt när nått fullkomlighet, utau årligen utgör föremål för täflan hos alla nationer, och hvarken bekantskap, ännu mindre erfarenhet i det närvarande skicket kan vinnas eller kännedom om framstegen inhämtas utan praktisk vana och handläggning af tjenstens hufvudsakligaste delar, så att desse få samma mekaniska inflytande vid tjenstehandlingen, som vanorne i borgerliga lifvets tilldragelser, hvartill icke var möjligt att bereda utväg för de 2:ne särskilta korpsernes Officerare af alla grader, oansett lika teoretiskt bildade, så insåg Konungen, att fädernes-

landets fördel fordrade, att dess Sjövapen blott ägde en Officerskorps, hvarföre sammanslagningen beslutades och verkställdes, och hvarvid intet hinder mötte, sedan vi numera icke hade behof att underhålla Skärgårds-Eskadrar på andra sidan hafvet och således kunnat förminska antalet, samt Flottan nu ägde sitt eget anslag.

I flera hänseenden medförde denna förändring vinst för vapnet, ehuru — hvilket lika litet der som vid verkställde regleringar af andra Korpser — ett eller annat intresse ansåg sig förnärmadt. Men ännu fördelaktigare hade det varit, både för tjensten och Korpsen, om ordalydelsen af "en Korps" uttagits i sin rätta bemärkelse, och, såsom uti England — på hvilket vi i detta fall tryggt kunnat modellera oss — befattningarne hållits ambulatoriske. Amalgameringen, hvilken efter 20 år ännu — snart sagt — står på samma fot, hade då fullkomnats på några få. Men den ädle Monarken ville så ogerna gå det enskilda för nära; må hända också ingen styrkte honom dertill, af farhåga att sjelf blifva rubbad. Men om än en fördel går långsamt att vinna genom en väl beräknad försigtighet, så är sådant att föredraga framför för mycken brådska, hvilket måhända varit händelsen med den omnämnde utvägen. Vinsten för vapnet var dessutom i flera hänseenden väsentlig. Så kan det nu mera icke äga rum, då befålet utgöres af en Korps, att, hvilket man tagit sig anledning påstå, såsom efter slaget vid Hogland, det ena vapnet icke som sig bordt, räckte det andra handen; eller såsom under kampagnen emot Norrige, att Skärgårds-flottan hindrades att utföra ett anfall tills dess Örlogs-flottan (som det af okunnigheten påstås icke behöfdes) fick vara med och dela äran.

Aflöningen för de lägre Officersgraderne, hade väl med 1816 blifvit reglerad, men för de högre gra-

derne qvarstod sedan äldre tider, ett aflöningsätt, hvilket, om än användbart för garnizons-trupper, ingalunda var lämpligt för Sjö-Officerare, nemligen Chefskaper för värfvade Regementen och kompagnier. Ju mera sjökrigstjensten gjorde framsteg, ju mera visade sig detta aflöningsätt menligt för befålet, och menligt för truppen.

Det är ock lätt att inse, huru omöjligt det var för Officerare, hvilka dels genom Sjö-kommenderingar och dels under tjenstgöring å andra orter voro frånvarande, att kunna lemna erforderlig uppmärksamhet åt de egenheter som äro oskiljaktige från dylika Chefsbefattningar, och att genom utsände värfvare i landsorterna hålla antalet komplett med dugligt folk, samt derjemte, genom administration af passevolancen, bereda sig en aflöning som motsvarade anspråken uti innehavande grad. Härigenom hände ock att många på arrende upplåto sine kompagnier, någon gång till Subaltern-Officerare, hvilka följaktligen voro de egentliga Cheferne, ofta för flera kompagnier på en gång.

Vid 1824 års reglering erhöles Flaggmän och Officerare bestämda löner och Sjö-Artilleritruppen eget Befäl. Vinsten deraf är påtaglig.

För bestämmande af antalet Officerare till gemensamma flottan, beräknades förhållanderne både under krig och fred, med afseende på de funktioner, som i båda fallen borde tillböra hvarje grad.

Nu var det tillfälle att undanrödja de för all militär-esprit och en jemn subordinations underhållande, förderfliga och ditills rådande oordningar, hvilka vid intet af fäderneslandets öfrige korpser kunna äga rum, att tjenste-funktionerna bestriddes än af Officer i en grad, och än i annan, samt icke sällan lika funktioner af olika grader på en gång. Tillfället begagnades också med en prisvärd urskillning. Man insåg väl att vapnet sådant det, åtminstone en längre



tid troddes förblifva, fordrade ett större antal Officerare på stat än det var möjligt att under fred underhålla med löner svarande emot innehafvande grad; men då Subalternernes tjenst under krig, kan utföras af konstituerade Officerare från Under-Officersklasserna och Handels-flottan, var det icke eller nödvändigt att belasta staten med hela det för kriget behöfliga antalet. Sedan antalet 216 blifvit bestämdt, indeltes Officerarne vid den nya regleringen uti grader, med afseende på funktionerna som i kommandoväg borde tillhöra hvarje grad så väl under krig som fred, sålunda, att om man än förutsåg sig för förstnämnde fallet nödgas tillgripa utvägen, att konstituera till högre befattningar, skulle dock för senare fallet eller freden, i likhet med hvad som icke annorlunda kan eller får iakttagas uti Rikets alla öfrige tjänster, Kongl. Maj:ts Flottas Officers-Korps i alla grader, från den tiden kunna tjenstgöra, en hvar efter innehafvande fullmakt.

Grunder stadfästades för befordringar, hvilka försäkrade hvarje individ, som vunnit inträde såsom Officer, att avancera i sin tur, utom uti de grader, der afseende, som sig bör, måste fästas vid den högre skickligheten. Man insåg väl att det var menligt för tjensten och individerna, att de yngre Officerarne nog länge och i allmänhet intill 33:dje årets ålder, kvarhölls uti subaltern-graden, men då, såsom anfördt är, medel saknades, att med behörige löner förse hela det behöfliga antalet Kapten-Löjtnanter, kan det anses såsom väl betänkt att åtnöja sig med det bestämda antalet af 100 (vid pass  $\frac{2}{3}$  af behovet under krig) helst de tjenste-befattningar som under fred böra tillhöra denna grad, i allmänhet kunde blifva bestridda med detta antal.

Man hade visserligen icke rätt bedömt de emolument, hvilka påräknades att höja lönerna för de

äldsta i Kapten-Löjtnants-graden, till likhet med löningsförmånerne för Komp.-Chefer vid Indelte Arméen, neml. Chefskaper för Båtsmans-kompagnier; men detta har sedermera blifvit rättadt, genom en direkt tillökning i lönerna för de 20 äldsta i graden.

Med denna förändring var Korpsen väl organiserad, så väl till utkomst, jemförligt med andra militär-korps — då i beräkning tages traktamenten och arfvoden, hvilka åtfölja sjötjensten och de ambulatoriske befattningarne — som till tjenstens ordningsfulla bestridande på alla punkter, med gräns för hvarje grad.

Konungen hade sålunda väl ordnat till Sjövapnets nytta och tjenstens gång, samt sört för en möjlig allmän belåtenhet. Sådan var 1824 års reglering.

I följd af 1824 års förändrade förhållande med Flottans Befäls-personal och Stater, blef det en möjlighet att tänka på ett ändamålsenligt ordnande af den Institution, till hvilken den uti tjensten föråldrade sjömannen ägde taga sin tillflykt, då han icke mera förmodade fullgöra fordringarne i statens tjenst. Också har Amiralitets Krigsmans-kassan, genom årliga tillskott af flottans Stater, vunnit en förkofran, så att den snart nog skall kunna pensionera alla, om icke till fulla beloppet af innehafvande inkomster af tjensten, dock i den mån, att den afskedstagande icke må vara nödgad att göra uppoffring af väsentliga lefnadsvanor och behof; och då detta direkte inverkar på Sjövapnets tjenst, har jag ansett det icke böra förbigås att nämnas.

Det väsentligaste för Flottans Befäls-personal hade sålunda med 1824 kunnat besörjas, så vidt det rör utkomsten. Men hvad tjenstbarheten beträffar, så ehuru man antagit en förbättrad grund för sjötjenstens utförande, saknades det medel att göra systemet gällande, och Befälet bekant dermed och följa

dess utveckling i mån af den stigande utbildningen. De svårigheter som mött att vinna medel till hvad som blifvit utfört, och bordt föregå, hade antydtt nödvändigheten, att tills vidare åtnöja sig med de utvägar man hade, ehuru otillräcklige de voro. Det fordrades att folket fick en bättre öfvertygelse om Sjövapnets vigt, och vilkoret för dess användbarhet, innan man kunde förvänta en önskad framgång. Af sådan anledning väcktes frågan om anslag till Exercis senare, och vi hafva sett, icke utan framgång. Emedertid och för att icke låta något tillfälle gå ur händerna, som i någon mån kunde bidraga till det vigtiga ändamålet, anbefalldes våra Ministrar vid de Hof, som hade ordnade Mariner i aktivitet, att söka uti dem bereda tillfälle till öfning för unga Officerare, hvilket så lyckades, att Korpsen deraf nu äger ett icke obetydligt antal, hvilka hafva denna Konungens om-tanka att tacka för den erfarenhet de äga, och nu kommer dem sjelfva och vapnet till godo.

Uti Nautiskt hänseende hafva framstegen varit märkbara. Nya Sjökartor hade gjordt namnet af Klint känt uti alla länder. Längre saknade anstallter för sjöfartens betryggande hafva blifvit tillvägabragte. Skär-gårdarnes uppmätning fortsatt: och äntligen har anslag kunnat erhållas till fullföljande af Thunbergs förvaringsplan, (nya Dockebyggnaden) hvilken, om den icke blifvit afbruten, säkerligen besparat landet lika många millioner, som decennier gått förlorade för dess fullbordande.

Den tidrymd, under hvilken det förestående kunnat tillvägabringas, hade icke ensamt upptagit den uppmärksamhet Konungen ägnade Sjövapnet. Om man anställer jemförelser emellan tillståndet då Högstsalig Hans Maj:t öfvertog ledningen af fäderneslandets angelägenheter och närvarande tid: om man skärskådar

ma-

materielen, varfven med dess byggnader, verkstäder och inrättningar, samt arbetsmetoder och ordningar allestädes: må man dertill erinra sig tidsandan samt de bestådde medlen, så skall man nödgas medgifva, att det gjordt är, icke är ringa: allt vittnande att Monarken förstod att bedömma Sjövapnets vigt. Ofta lifvade han ock anordningarne deruti med sin personliga närvaro.

Detta allt har haft ett omedelbart inflytande på Nationens opinion till vapnets fördel. Bevis derföre synes mig tydliga, dels af mera beredvillighet att öka anslaget, och dels deruti, att vi nu vida utöfver behofvet, se bildad ungdom — snart sagt — från alla hörn af fäderneslandet tillstöta, och behöfva icke ensamt, såsom fordom, påräkna den här förut omnämnde utvägen, för att hålla Officers-Korpsen fulltalig. Desse bevis, hvartill skulle kunna uppräknas flera, på en förbättrad opinion i landet om Flottan, har synts mig med skäl kunna anmärkas såsom en, under ifrå-gavarande tid, erhållen väsentlig fördel.

Sedan jag nu, så vidt jag kunnat erinra mig, upptecknat det väsentliga af tidshändelserna som *redan* haft inverkan på Sjövapnets angelägenheter under Kongl. Örlogsmanna-Sällskapets tillvaro, återstår ett förhållande som icke bordt förbigås, hvartill motstycke saknas uti tidernas annaler, och tillhör vår tid, hvilket, om det än hittills icke kunnat vara af inflytande, dock blifver af så mycket mera i framtiden. Hvad jag här menar, kan icke vara tvetydigt, neml.: att en Konungs Son, ännu uti en späd ålder, åtföljd af den Höga Fadren, fått göra bekantskap med elementet i den bana som för honom blifvit bestämd, och nu är öfverlemnad till oss, att gemensamt med annan landets ungdom, bildas till praktisk Sjö-militär.

*Tidskrift i Sjöväsendet, 9 årg. 2 häft.*

Om detta allt har jag ansett mig, på denna Högtidsdag, böra i ett sammanhang erinra, till de betraktelser, hvar till teckningar öfver en förfluten tid kunna föranleda.

C. L.

## 10.

### **Upplysningar rörande frakthandeln med Guano. \*)**

Det stora inflytande som denna handel haft, icke allenast för den Engelska skeppsfarten särskildt, utan äfven för sjöfarten i allmänhet, och som måbända upptagit öfver 1000 Engelska fartyg, hvilka under föregående årens svåra handels-konjunkturer eljest skulle varit utan sysselsättning, föranleder till nedanstående meddelande:

Henry Chapman, Köpman från Liverpool, gaf följande upplysningar, inför Kommittéen för utrönande af den Britiska sjöfarten, i London den 2 Juli 1844:

"Jag har varit sysselsatt med skeppsfart, mer eller mindre, under 25 år, och haft 13 års erfarenhet som Skeppsredare och Köpman i Liverpool. För närvarande äro 600 fartyg i rörelse för att hämta "Guano" från kusten af Afrika, utom de hvilka gå till Peru i samma ändamål, och som utgöra ett betydligt antal. I Afrika lastas Guanon vid en Ö kallad *Ichuboe*, och huru stor kvantiteten än må vara som hemskeppas,

\*) Ett slags gödningsämne, som man hittills ansett bestå af fogelträck.

blir den genast såld och begagnad. Skeppsredarne äro sjelfve spekulanter i denna handelsgren; och priset på varan har varierat ifrån 7 £ ända till 11 £ per ton; hvarigenom en frakt uppstår af cirka 4 till 8 £ per ton, sedan de verkliga utgifterna för resan och skeppets slitage afdragits."

Secund-Lieutenanten vid Svenska Flottan Adelborg meddelar i en rapport följande upplysningar:

"Vid seglingen längs Afrikanska kusten besöktes *Ichuboe*, hvarifrån det så ryktbara gödningsämnet "Guano" hämtas. — På återvägen från Cap angjordes denna plats för 2:a gången; antalet af derstädes liggande Guanofartyg hade på den korta tiden af 4 månader stigit från 40 till nära 200. — Den 10 October 1844 besöktes åter *Ichuboe* för 3:dje gången; fartygens antal hade nu ökats till öfver 350, och Guanon på Ön var i hastigt aftagande. — Under 2:ne månaders vistande på detta ohyggliga ställe, bevittnades nästan dagligen huru fartyg förolyckades, eller endast räddades undan faran genom den utmärktaste sjömannas skicklighet.

I "United Service Gazette", för den 19 Februari, läses följande:

*Revolution på Ichuboe.* Genom bref, som under veckan ankommit till London, underrättas vi om att en fullkomlig revolution egt rum på *Ichuboe*, kort före postens afgång derifrån, som lyckligtvis icke varit af det blodiga slaget.

En samling af agenter eller supercargoes hade nemligen, under de första sex månaderne som Engelmännerna besökte Ön, etablerat sig der och uppfört tält och provisionella byggnader. Inom kort hade desse agenter utstakat terrängen, och hvar och en gjorde lagligt anspråk på sitt "bona fide" å egne och principalers vägnar; hvarefter de inrättade lastage-platser och sålde Guano-grufvor till ett oerhördt pris. Före ofvannämnde revolution hade ingen vågat motsätta sig

detta godtyckliga förfarande, och den naturliga följden blef slutligen, att intet skepp kunde erhålla den minsta jordlapp att landa vid, så vida ej kaptenen underkastade sig dessa glupande ulfvars godtycke; och då en agent lastade sitt eget skepp vid en lastageplats, drog han så länge ut på tiden dermed, att ett annat skepp, tillhörigt hans handelshus, hann ankomma, som då intog det förras ställe, oaktadt det måhända fanns 300 andra fartyg hvilka omgäfvö den lilla öen och väntade på tillträde. Dessa förhållanden gäfvö anledning till oupphörige ordvexlingar och slagsmål, till dess en Korvett ankom för att hålla ordning. Chieften på detta Örlogsfartyg kvarblef på stället så länge han ansåg sin närvaro behöflig; men han hade ej väl seglat derifrån, förr än alla Fartygs-Kaptenerne mangrant sammanträdde och öfverenskommo att en total reform skulle genast företagas. 300 skepp lägo till ankars vid ön, och det blef beramadt att hvarje skulle sända i land ett visst antal män, försedde med gevär och bajonetter, så att den kollektiva styrkan mönstrades ända till 1400 man. Nu anfölls supereargoe-staden, och hela dess befolkning drefs, med bajonettspetsen på flykten och jagades direkte i sjön, så att vattuet steg dem upp till hakan. I denna svåra belägenhet tvingades de afsvärja alla sina inkräktade rättigheter på Ichuboes mark och grund, hvarefter de i frid fingo återvända hem. Detta raska förfarande föranledde en fullkomlig förändring i öns civila affärer, och fartygen lasta nu hvarje dag 50 tons, efter att tillförene hafva liggat månadsvis syslslösa.

## 11.

*Förteckning på de fartyg, som äro under byggnad på Kongl. Engelska flottans varf, samt för dess räkning, den 1 Januari 1845 \*).*

	Lini-skepp.	Fregatter.	Korvetter och briggar.	Ångfartyg.		
				Fregatter.	Korvetter.	Årsfartyg.
<b>I Portsmouth:</b>						
Royal Frederick, 110 kanoner . . . . .	1	—	—	—	—	—
Princess Royal, 90 kanoner, half-färdig . . . . .	1	—	—	—	—	—
Prince of Wales, 110 kanoner; större delen af dess timmer färdigt . . . . .	1	—	—	—	—	—
Marlborough, 110 kanoner . . . . .	1	—	—	—	—	—
Windsor Castle, 110 kanoner . . . . .	1	—	—	—	—	—
Leander, 50 kanoner . . . . .	—	1	—	—	—	—
Centaur, 540 hästkrafter; köl och stälfvar färdiga att resas, då . . . . .	—	—	—	—	—	—
Victoria and Albert kommer ur dockan . . . . .	—	—	—	1	—	—
Dauntless, 450 hästkrafter . . . . .	—	—	—	1	—	—
Conflict, 450 hästkrafter . . . . .	—	—	—	1	—	—
Prince Regent om 120 kanoner nedhugges till 90 kanonskepp . . . . .	—	—	—	—	—	—
Summa . . . . .	5	1	—	3	—	—
<b>I Dewenport:</b>						
Abukir, 90 kanoner, half-färdigt . . . . .	1	—	—	—	—	—
Exmouth, 90 kanoner, half-färdigt . . . . .	1	—	—	—	—	—
Thetis, 36 kanoner; efter en ny plan, skall skyndsamt färdigbyggas . . . . .	—	1	—	—	—	—
Algier, 90 kanoner; timmerna färdiga . . . . .	1	—	—	—	—	—
Sit Jean d'Aeres, 90 kanoner; timmerna färdiga . . . . .	1	—	—	—	—	—
Sans-pareil, 84 kanoner . . . . .	1	—	—	—	—	—
Lefei, 50 kanoner . . . . .	—	1	—	—	—	—
Niobe, 26 kanoner . . . . .	—	1	—	—	—	—
Creole, 26 kanoner; färdig att gå i sjön . . . . .	—	1	—	—	—	—
Avenger, 650 hästkrafter, beordrad färdig med största skyndsamt . . . . .	—	—	—	1	—	—
Summa . . . . .	5	4	—	1	—	—

\* Ur United Service-Gazette.

	Linieskepp.	Fregatter.	Korvetter och briggar.	Ångfartyg.		
				Fregatter.	Korvetter.	Åvisfartyg.
<b>I Chatam:</b>						
Mars, 80 kanoner; nära färdig . . . . .	1	—	—	—	—	—
Majestic, 80 kanoner . . . . .	1	—	—	—	—	—
Raleigh, 50 kanoner . . . . .	—	1	—	—	—	—
Active, 36 kanoner . . . . .	—	1	—	—	—	—
Calypso, 20 kan.; fullbordas med skyndsambet . . . . .	—	—	1	—	—	—
Bulldog, 420 hästkrafter dito . . . . .	—	—	—	1	—	—
Irresistible, 80 kanoner; hvartill materiel anskaffas . . . . .	1	—	—	—	—	—
Severn, 50 kanoner dito . . . . .	—	1	—	—	—	—
Chesapeake, 36 kanoner dito . . . . .	—	1	—	—	—	—
Coquette, 20 kanoner dito . . . . .	—	—	1	—	—	—
Challenger, 18 kanoner dito . . . . .	—	—	1	—	—	—
Cressy, 80 kanoner; anbefalld att byggas . . . . .	1	—	—	—	—	—
Arab, 16 kanoner dito . . . . .	—	—	1	—	—	—
Dispatch, 16 kanoner dito . . . . .	—	—	1	—	—	—
Kangaroo, 16 kanoner dito . . . . .	—	—	1	—	—	—
Elk, 16 kanoner dito . . . . .	—	—	1	—	—	—
Heron, 16 kanoner dito . . . . .	—	—	1	—	—	—
Summa	4	4	8	—	1	—
<b>I Pembroke:</b>						
Victoria, 110 kanoner; spanten resta . . . . .	1	—	—	—	—	—
Lion, 80 kanoner . . . . .	1	—	—	—	—	—
Constance, 50 kanoner; färdig till treffjerdedelar . . . . .	—	1	—	—	—	—
Sybille, 36 kanoner dito . . . . .	—	1	—	—	—	—
King-fisker, 12 kanoner dito . . . . .	—	—	1	—	—	—
Dragon, 560 hästkrafter; beordrad att skyndsamt färdigbyggas . . . . .	—	—	—	1	—	—
Inflexible, 420 hästkrafter dito . . . . .	—	—	—	—	1	—
Brunswick, 80 kan.; virket apteradt . . . . .	1	—	—	—	—	—
Arethusa, 50 kanoner dito . . . . .	—	1	—	—	—	—
Camilla, 18 kanoner dito . . . . .	—	—	1	—	—	—
Atalanta, 16 kanoner dito . . . . .	—	—	1	—	—	—
Squirrel, 16 kanoner dito . . . . .	—	—	1	—	—	—
Liberty, 16 kanoner dito . . . . .	—	—	1	—	—	—
Martin, 16 kanoner dito . . . . .	—	—	1	—	—	—
Mariner, 16 kanoner dito . . . . .	—	—	1	—	—	—
Britonart, 10 kanoner dito . . . . .	—	—	1	—	—	—
Conflict, 450 hästkrafter dito . . . . .	—	—	—	1	—	—
Summa	3	3	8	1	2	—
<b>I Woolwich:</b>						
Royal Albert, 120 kanoner; den största tredäckare i flottan, till	—	—	—	—	—	—

	Linieskepp.	Fregatter.	Korvetter och briggar.	Ångfartyg.		
				Fregatter.	Korvetter.	Åvisfartyg.
<b>I Deptford:</b>						
halften i spant och beordrad att fullbordas . . . . .	1	—	—	—	—	—
Amphion, 36 kanoner; färdig i slutet af Mars månad, med auxiliär-ångkraft . . . . .	—	1	—	—	—	—
Sphinx, 500 hästkraft; skall gå af stapeln i April . . . . .	—	—	—	1	—	—
Hanibal, 90 kanoner; beordrad att byggas . . . . .	1	—	—	—	—	—
Agamemnon, 80 kanoner dito . . . . .	1	—	—	—	—	—
Niger, 450 hästkrafter dito . . . . .	—	—	—	—	1	—
Tremendous, (72) nedhugges till 50 k.-fregatt . . . . .	—	—	—	—	—	—
Summa	3	1	—	1	1	—
<b>I Sheerness:</b>						
Terrible, 800 hästkrafter; skulle gå i sjön den 30 Januari . . . . .	—	—	—	1	—	—
Spitfire, 135 hästkraft, färdig i Mars . . . . .	—	—	—	—	—	1
Odin, 450 hästkrafter; skall byg- gas på samma bädd som Terrible . . . . .	—	—	—	1	—	—
Hound, 6 kanoner . . . . .	—	—	1	2	—	1
Summa	—	—	1	2	—	1
<b>I Bombay:</b>						
Alarm, 26 kanoner; skall snart aflöpa . . . . .	—	1	—	—	—	—
Dart, 3 kanoner . . . . .	—	—	1	—	—	—
Fury, 400 hästkrafter . . . . .	—	—	—	—	1	—
Brilliant, 38 kanoner; nedhugges till 20 kanons-korvett . . . . .	—	—	—	—	—	—
Summa	—	1	1	—	1	—
<b>I Blackwall:</b>						
Fairy, Kongl. ångtendert, 180 hästkrafter, färdig i Mars . . . . .	1	—	—	—	—	1
Trident, 320 hästkrafter . . . . .	—	—	—	—	1	—
Transport . . . . .	—	—	—	—	1	1

	Linieskepp.	Fregatter.	Korvetter och briggar.	Ångfartyg.		
				Fregatter.	Korvetter.	Ångfartyg.
Transport	—	—	—	—	1	1
Harpy, 150 hästkrafter, nära färdig	—	—	—	—	1	1
Myrmidon, 150 hästkrafter dito .	—	—	—	—	1	1
Torch, 150 hästkrafter dito . .	—	—	—	—	1	1
Summa	—	—	—	—	1	4
alla af jern, enligt kontrakt.						
<b>I Poplar:</b>						
Grapler, 150 hästkrafter. . . .	—	—	—	—	—	1
Recruit, 12 kanoner af jern . .	—	—	1	—	—	—
Summa	—	—	1	—	—	1
<b>I Glasgow:</b>						
Bloodhound, 150 hästkrafter; nä- ra färdig . . . . .	—	—	—	—	—	1
Jackall, 150 hästkrafter dito . .	—	—	—	—	—	1
Lizard, 150 hästkrafter dito . .	—	—	—	—	—	1
Summa; af jern	—	—	—	—	—	3
<b>I Liverpool:</b>						
Vulcan, 550 hästkrafter; af jern .	—	—	—	1	—	—
Summa Summarum	21	15	21	9	6	9
	deraf 6 tredäckare.	deraf 6 om 50 kanoner.	deraf en af jern.	deraf en af jern, Summa 4,950 h. k.	Summa 2,466 h. k. deraf en af jern,	deraf 7 af jern, Summa 1,365 h. k.



